

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan zvečer izvemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne peti vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Na predvečer vojne?

Včeraj je vojno ministrstvo izdalo komunique, iz katerega je razvidno, da so pri 15. armadnem koru polkarniki v aktivno službovanje trije prvi letniki nadomestne rezerve in prvi letnik rezerve.

Naj se vojna uprava še tako trudi s sofizmi dokazati, da je ta odredba povsem nedolžna in da nima nobenega stika z mobilizacijo, vendar ne bo javnosti preverila, da je poziv rezervistov 15. armadnega kora pod zastavo prvi korak k splošni mobilizaciji.

A še nekaj dokazuje ta odredba vojne oblasti.

Dunajsko in drugo časopisje, ki stoji v ozki zvezi z vladnimi krogi, je doslej slikalo mednarodni položaj Avstro-Ogrske kot docela neopasen, zadrževalo se je, da so baš v zadnjem času napete razmere na jugovzhodu monarhije izgubile mnogo na svoji prvotni ostrosti, da je torej skoro izključeno, da bi mogli na Balkanu nastati takšni zapletljivi, ki bi lahko izzvali krvavi konflikt.

Se pred par dnevi se je na borzi oficijalno proglasilo, da je položaj na jugovzhodu monarhije manj kritičen, kakor je bil in da ni nobenega vzroka za vznemirjenje.

V ponedeljek, dne 16. t. m. se je minister zunanjih del baron Aehrenthal izrazil o položaju takole: »Po mojem mnenju ni prav nobenega motiva, ki bi upravičeval v zadnjih dneh razširjene vesti. Situacija ni danes bolj neugodna, kakor je bila v času, ko je monarhija raztegnila svoje suverenitetne pravice na Bosno in Hercegovino.«

Tako je govoril vodja avstro-ogrške zunanje politike v ponedeljek, a včeraj, v torek, je izšel komunique vojnega ministrstva, ki razglasa, da so se rezervisti 15. armadnega kora, ki je razporejen po Bosni in Hercegovini, poklicali pod zastavo.

To govori cele knjige in izpričuje, da položaj vendar ni tako brez nevarnosti, kakor se je to skušalo pred javnostjo naslikati in dokazati.

Sicer pa, kdor je pazno motril politične dogodke od časa, ko se je proglasila aneksija Bosne in Hercegovine, je moral že zdavna priti do prepričanja, da je položaj Avstro-Ogrske na jugovzhodu tako opasen, da bi se bilo naravnost čuditi, ako bi vojna uprava ne ukrenila najboljše nevarnosti odredb.

Državniki, ki imajo vodstvo zunanje politike v rokah, morajo biti o

dogodkih, ki se doigravajo sedaj na Balkanu in v ostali Evropi, vsaj toliko informirani kakor navadni politiki, ki sicer ne sede ob izviru politične in diplomatske modrosti, a imajo vključ temu jasen upogled v razmere, ki so se v zadnjih mesecih razvile na balkanskem polotoku.

In če ti državniki niso bili in niso sedaj slepi, so morali monarhijo že zdavna pripraviti za vse eventualnosti. Ako tega niso storili, niso izpolnili svoje dolžnosti in ta malomarnost, brezskrbnost in podcenjevanje več nego resnega položaja se lahko še bridko mašuje nad njimi.

Pesek javnosti v oči metati v svrhu, da se premoti o resničnem položaju, je v danih okoliščinah neumešno, nego tudi neodgovorno.

Mednarodni položaj avstro-ogrške monarhije je brez dvoma velokritičen.

To mora priznati vsak, ki ima kolikaj soli v glavi in če se tudi s politiko bavi samo kot diletant.

O napetem razmerju med Avstro-Ogrsko na eni in med Srbijo in Črno goro na drugi strani ne bomo govorili, ker je to znano vsemu svetu.

A kakšna je situacija v Bosni in Hercegovini sami?

Če bi se ta situacija presojevala po dejstvu, da iz Bosne in Hercegovine same še ni prišla v javnost niti ena neugodna vest, bi se moralo verovati, da vlada v anektiranih pokrajinah najzvarnejši mir in red in da je prebivalstvo pozdravilo aneksijo z največjim navdušenjem.

No, kdor pa une presojati položaj po vesteh, ki »niso došle« ali bolje ki »niso dosegle svojega cilja«, vé, da situacija v Bosni ni tako rožnata, kakor se jo slika, ker ni iz teh dežel nobenih vznemirajočih poročil.

Uvaževati je treba pri tem, da je vsa poštna in brzojavna uprava v Bosni in Hercegovini v vojaških rokah in da se je v samem cesarskem manifestu o aneksiji priznalo, da v Bosni in Hercegovini doslej ni bila zajamčena pisemska tajnost.

To je dejstvo, ki da misliti, dejstvo, po katerem se lahko sklepa na vesti, »ki niso dosegle svojega cilja«.

Ako vse to preudarimo, ne moremo trditi z absolutno gotovostjo, da bi bile vesti, ki dohajajo o dogodkih v Bosni in Hercegovini iz inozemstva, popolnoma brez vsake podlage, brez vsakega temelja.

A tudi naša vojna oblast je z včeraj izdanim komuniquejem pri-

znala, da v Bosni vendarle ni položaj tako nedolžen, kakor se je doslej mislilo.

K ne brezopasni situaciji v anektiranih deželah pride še kritičen mednarodni položaj za avstro-ogrsko monarhijo vobče.

Javna tajnost je, da je med Turčijo, Srbijo in Črno goro sklenjena defenzivna zveza, ki je naperjena proti Avstriji. Ako v slučaju vojne že Srbija in Črna gora sami nista quantite negligible, so pri mogoče nastalem krvavem konfliktu združene Turčija, Srbija in Črna gora tako mogočen faktor, da ga je treba resno upoštevati.

Javno mnenje se hoče uspraviti z zatrdom, da osmanska država Avstro-Ogrski absolutno ni sovražna. Mogoče, toda temu nasproti stoji dejstvo, da se v Turčiji bolj kakor kje drugje izjavlja z vso doslednostjo boj kot avstrijskega blaga. Ta boj kot je doslej povzročil Avstro-Ogrski škodo nad 50 milijonov. Ali je to znak posebne naklonjenosti Turčije k Avstro-Ogrski? Ako na merodajnih mestih smatrajo ta boj kot znak posebnega prijateljstva do naše države, svobodno jim, mi in ves ostali svet ima o tem svoje mnenje.

Anglija nastopa, odkar se je proglasila aneksija Bosne in Hercegovine, kot najodločnejša sovražnica Avstrije in njeno delo je, da se je sklopila proti Avstro-Ogrski naperjena turško-srbsko-črnogorska defenzivna zveza.

Jasno je, da bo angleška vlada tudi bodoče odkrito in trajno podpirala vse težnje, ki bodo naperjene proti Avstro-Ogrski.

Kaj pa Rusija? Kdor se spominja izjav ruskih politikov brez razlike strank, komur so v spominu besede carja Nikolaja samega srbskemu kraljeviču Gjorgju, kdor čita ruske časopise, ta ne bo niti trenotka dvomil, da bo Rusija z vso svojo močjo stala na strani Srbije in Črne gore.

Baš te dni je imel ravnatelj ruskega brzojavnega agentstva pl. Giers kot pooblaščenec ministra Izvoljskega konferenco z najuglednejšimi politiki v ruski dumi, da sonda, za kakšno politiko napram Avstro-Ogrski so odločujoči krogi v gosudarstveni dum.

Predsednik Homjakov, grof Bobrinski in vsi drugi voditelji ruskih strank so izjavili, da zahtevajo od vlade, da mora srbske in črnogorske zahteve zastopati proti Avstro-Ogrski z vso vnaemo in z vso odločnostjo.

In naj se že dvomi o tem, da bi Rusija v slučaju vojne med Srbijo in Avstro-Ogrsko aktivno posegla vmes, to je gotovo, da Rusija ne bo nikdar priznala aneksije Bosne in Hercegovine.

Da bo isto storila tudi njena zaveznica Francija, o tem ni dvomiti. Ostaneta še zaveznici Italija in Nemčija.

Italija igra že sedaj jako dvomno vlogo napram svoji avstro-ogrski zaveznici in prav lahko je mogoče, da ji baš v resnem slučaju obrne hrbet.

Uvaževati je treba pri tem, da Garibaldinska ideja v Lahih še vedno živi in da je italijanski kralj v najtesnejših rodbinskih zvezah tako s črnogorsko kakor srbsko vladarsko hišo.

Edina nada Avstro-Ogrske je torej v danih okoliščinah — Nemčija.

Ali bo ta izpolnila v njo stavljen nade? Kdo ve?

Če bi odločevala volja cesarja Viljema, bi se o tem gotovo ne dalo dvomiti. A tako... Dvorenja je bila vedno nemška politika in kdo je porok za to, ako tudi danes nima Nemčija v ognju dveh želez, kakor svoje dni Bismarck?

Avstro-Ogrska je torej v sedanjem momentu izolirana na vseh straneh, perspektiva za njo za bodočnost je neugodna do skrajnosti.

Sklepamo z izvajanjem vojaškega strokovnega lista »Daners Armeezitung«: »Srbija in Črna gora hočeta vojna, toda ti dve državi nista sami, zakaj za njima stoje večji in silnejši. Naša monarhija stoji pred dvojno vojno, pred vojno na dve ali tri fronte, a za to vojno nismo došli. To so naglašali delegati, a vojni minister je moral to potrditi...«

Kranjska hranilnica.

»Deutsche Sparkassen-Zeitung« se bavi v svoji 23. številki od 7. novembra 1908 s »Kranjsko hranilnico«.

Najrajši bi cel članek ponatisnili, ako bi se ne bali, da nam ga ne zaplenijo; radi tega posnamemo iz članka sledeče:

»Kranjska hranilnica« je nemška hranilnica. »Kranjski hranilnici« so na pomoč priskočili štirje denarni zavodi; porogljivo pristavlja »Deutsche Sparkassen-Zeitung«, da mnoge velike nemške hranilnice niso ponudile svoje pomoči »Kranjski

hranilnici«, ker niso hotele kazati dvoma in likviditeto »Kranjske hranilnice«.

To je res klasičen izgovor za nemške hranilnice, ki vidijo svojo nemško sestrico, »Kranjsko hranilnico«, v veliki zadregi, pa ji ne pridejo na pomoč, ker nečejo kazati svojega dvoma o njeni likviditeti.

Tako piše o »Kranjski hranilnici« nemški list.

Pa to še ni vse, kar pove »Deutsche Sparkassen-Zeitung« — ona piše še sledeče:

»Kranjska hranilnica« je izvajala iz dogodka tudi edino prave posledice, ker zadržuje velike denarne zneske, katere je namenila v proslavo cesarjeve šestdesetletnice za dobrodelne namene, dokler se njeni vlagatelji ne pomirijo.

Torej so vlagatelji »Kranjske hranilnice« vznemirjeni in radi tega »Kranjska hranilnica« zadržuje velike zneske v proslavo cesarjeve šestdesetletnice. No, kaj je nameravala porabiti za to hranilne vloge? Ta bi bila lepa, da bi se morda razni nemški gospodje s slovenskim denarjem zaslužili kake križice! Najlepše pa zveni konec članka, ker pravi:

Tako postopanje se mora odobravati, ker nič bi bolj ne škodilo nemškemu značaju »Kranjske hranilnice«, kakor kazati dobrodelni značaj zdaj, ko so ji nasprotni oni krogi, katerim bi morala v prvi vrsti pripadati darila.

To je hud poper, ker tako nemško nacionalen list, kakor je ravno »Deutsche Sparkassen-Zeitung« s tem sama trdi, da bi morala »Kranjska hranilnica« dati v dobrodelne slovenske namene — a ona daje največ v nemške namene.

Ta nemška obsodba nemške »Kranjske hranilnice« nam je veliko zadoščenje in več pove, kakor če bi pisali o »Kranjski hranilnici« cele bukve.

Neka nemška hranilnica na južni jezikovni meji je privatnim potom izvedela — tako piše »Deutsche Sparkassen-Zeitung« — da je deželna vlada naročila vladnemu komisarju, naj zahteva imenik in izkaz vseh meničnih dolžnikov (t. j. dolžnikov, ki so dobili od hranilnice posojila na menice — in ne na vknjižbo, ker bi se posojilo najbrž ne dalo nikam vknjižiti).

Hranilnica pa se boji, da bi uradniki politične oblasti, ki so v nasprotju narodnem tabornu, tak izkaz morebiti v škodo hranilnice zlorabili.

LISTEK.

Na rodni hleh.

Povest; spisal [Fr. Rant.

(Dalje.)

III.

Dr. Brnot je imei navado, vstajati za rano. Skoro vsak dan je bil že ob šestih ali kvečjemu ob polsedni uri v svoji pisarni. Delal je hitro, ne da bi se kolikaj zamujal z nepotrebnostmi. Tako je skoro redno izvršil do devete ure vse, kar je imel opravkov. Njega niso klijentje nikdar motili pri delu. Dopoldne in popoldne, če ni imel opravka na sodišču, jim je bil na razpolago in izkoriščal je ta čas tudi za politično delo. Ljudje so se čudili, da ima vedno čas zanje, ker niso slutili, kako si je posle uredil.

Dan po večerji pri Vrhovčevih, je bil dr. Brnot še prej na delu, kakor druge dni. Delo mu je gladko teklo od rok, dasi ga je bilo mnogo. Odpravil je potem nekaj strank in nekaj bagatelk pri sodišču in imel tako ob enajstih že vpisano lepo vsotico v ekspanzar.

»Taki dnevi so mi všeč,« je govoril sam s seboj, ko je v spalnici oblekel frak in se s cilindrom na glavi ogledoval v zrcalu. »Porabil sem

svoj čas dobro in napravil lep zaslužek; zdaj pojdem snubit Vrhovčevu Anico. Ob treh popoldne je volilni shod, ob sedmih zvečer sestanek zaupnikov. Tako se mora delati, če hoče človek priti naprej. Kdor kaj zna in rad dela, ta pride pri nas vedno naprej.«

Voz je že čakal in je dr. Brnota na Vrhovčev grad odpeljal.

»Vrhovec misli, da sem mu svoj današnji obisk napovedal zaradi volitev. To bo gledal, ko izve, da me je pripeljal vse kaj drugega.«

Samozavestno je sedel na svojem vozu. Niti enkrat ga ni obšla misel, da se njegovi nameni ne posrečijo. Vajen je bil potezati se za stvar, ki jo je hotel doseči, z neupogljivo trdnostjo in če se mu je tudi desetkrat ponesrečilo, vedno jo je začel iznova in silil in vrtal toliko časa, da je dosegel svoj smoter. Bil je prepričan, da je sploh vsaka stvar na svetu dosegljiva, samo če ima tisti, ki se zanjo zavzema, dovolj trdne volje in vztrajnosti.

Vrhovec je pričakoval dr. Brnota v mnenju, da se mu pride priporočiti kot državnozbornski kandidat. Uvaževal je nadarjenost in delavnost dr. Brnota, sploh mu ni mogel ničesar očitati, a vzlic temu mu ta kandidatura ni bila simpatična. Sprejel je dr. Brnota sicer jako prijazno, a vendar ne tako, kakor si je ta želel. V začetku sta govorila o Brnotovi

kandidaturi na pol šaljivo in le na pol resno. Oba sta lavirala, nobeden ni hotel s pravo barvo na dan. Končno je dr. Brnot vendar pogovor tako zasnal, da se Vrhovec ni več mogel ogniti jasnemu odgovoru.

»Nisem se še odločil, ali naj vašo kandidaturo podpiramo ali ne,« je izjavil Vrhovec. »Trebaja, da se poprejšim pogovorim z merodajnejšimi svojimi somišljeniki. Glavni pomislek je, da nam nečete predložiti preciznega programa. Zdi se mi, kakor bi hoteli sedeti obenem na več stolihi. Sicer pa se vam ni bati, da bi vam jaz kake sitnosti delal. Prestar sem že, potreben sem počitka in, odkrito rečeno, sem se naveličal gledati, da naši naprednjaki hočejo samo vse komandirati, a v boj za svojo stranke, v resničen boj, nečejo iti, ker jim ne diši ne delo, ne agitacija.«

Dr. Brnot ni bil z Vrhovčevim odgovorom nič prav zadovoljen.

»Bitka se je slabo začela,« je sam pri sebi rekel dr. Brnot, a poguma ni izgubil. Za take slučaje je imel posebno taktiko, v kateri se je tekom svoje odvetniške prakse izvežbal do virtuoznosti. Bistvo te taktike je bilo prepričevati nasprotnika ne le z resničnimi argumenti, nego tudi k navidezni, s sofizmi, podtikanji in dolžitvami vseh vrst. Dr. Brnot je vedel, da Vrhovec sedanjem poslanca ne mara. Zato je predvsem poskusil, da ga še bolj očrni in izvedel

je svoj namen z običajno svojo spretnostjo. Vrhovec je poznal to dijalektiko, a ni se mogel ubraniti njenega vpliva. Dr. Brnot je Vrhovec v najkrajšem času pripravil do pripoznanja, da mora dosedanji poslanec pri volitvah pasti, pa naj bo potem že izvoljen kdorkoli.

Od tega spoznanja je bil samo še en korak do obljube, podpirati vsaj dobrohotno Brnotovo kandidaturo in predno se je Vrhovec zavedel kako in kaj, je že imel dr. Brnot njegovo obljubo, da ga bodo naprednjaki vsaj volili kot manjše zlo, ker je vsaj v svojem srcu napreden in se samo iz taktičnih vzrokov in le navidezno pajašči s klerikalci ter dela tudi nemškutarjem obljube.

Vrhovec je to obdelavanje zelo utrudilo. Bil je že brez moči in brez volje, ko je dr. Brnot vstal s svojega stola in poklonivši se Vrhovcu rekel nekaj slovesno.

»Sicer pa vas nisem danes obiskal samo zaradi svoje kandidature. Naposled je moja izvolitev zame stvar sekundarnega pomena. Od te ni odvisna moja sreča. Prišel sem pa semkaj iskat svojo srečo in ta, velečenjeni gospod, je v vaših rokah.«

Vrhovec je pač razumel, kaj je hotel dr. Brnot s tem reči, a veselilo ga to naznanilo ni.

Dr. Brnot je v tem hipu pač obžaloval, da še ni imel prilike razkriti Anici svojo ljubezen, oziroma, da je

ni iskal, a odnehal ni vzlic kislemu obrazu, ki ga je naredil Vrhovec.

Začel je Vrhovec pripovedovati, kako dolgo že ljubi njegovo hčer, kako je poskušal izravnati to ljubezen iz svojega srca, a se mu ni posrečilo, in kako je končno prišel do spoznanja, da nima življenja zanj nobene vrednosti, če ne postane Anica njegova žena. Namigoval je, da bo v kratkem imel zaslužno precej lepo premoženje, sicer pa da ima pred seboj prihodnost in da bo s toliko večjim veseljem delal za obečani za svoj blagor, če bo s tem povečal Aničino srečo. Brnot je govoril zdaj mehko, nežno, ljubeznivo, zdaj ponosno in samozavestno in je Vrhovec res nekoliko omamili.

Samo nekaj dni odloga je zahteval Vrhovec, češ, da si mora stvar vendar vsestransko premisliti, ker se mu doslej sploh še sanjalo ni, da ljubi dr. Brnot njegovo hčer. Zahteval je odloga tudi, da bi se mogel s svojo ženo v miru posvetovati in da bi tudi Anica imela čas se odločiti.

Dr. Brnot ni bil s tem kar nič zadovoljen. Želel si je hitre, da, takojšnje odločitve. Po svoji navadi je začel Vrhovec zopet obdelavati, češ, da ne bo imel miru, dokler ne izve svoje usode in da je najbolje, če govori Vrhovec takoj s svojo ženo in s hčerjo.

(Dalje prihodnjič)

Hranilnica prosi za nasvete, kako bi se mogla zoperstaviti taki zahtevi.

Mi pa vprašamo: Kako je hranilnica mogla privatnim potom izvedeti, kaj je deželna vlada naročila vladnemu komisarju; — kdo ji je izdal odredbo deželne vlade?

In pribijemo še, da se hranilnica hoče zoperstavljati odredbi deželne vlade.

Tu nekaj grdo — smrdi.

V borbi za slovenstvo.

(Nekaj razmišljanja).
(Konec.)

Za slovensko narodno malomarnost in mlačnost ni nobena stvar tako značilna, kakor popolna brezbrzičnost vseh slovenskih strank za slovenske kolonije v tujini. Kdo se meni za te kolonije, kdo se je kdaj že ganil zanje?

Niman tu v mislih slovenskih kolonij v Ameriki in na Nemškem. Za te faktično ne moremo nič izdatnega storiti. Klerikalci poskušajo vsaj nekaj za izseljenke storiti, seveda je pri njih verski cilj prva stvar in narodni le postranska, a pozitivnih uspehov niso dosegli. Ker so avstrijske oblasti doma in v Ameriki popolnoma nesposobne varovati delavske interese v obče in jim že celo ne hodi na misel, skrbeti za izseljenke v narodnem oziru, bi bilo pač treba, da bi obe slovenski stranki skupno vzeli v roko skrb za izseljenke v Ameriki. To bi se dalo storiti na kaj priprosto način in brez posebnih stroškov.

Za delavstvo na Nemškem skrbi v vsakem oziru duhovščina v narodnem oziru pa nihče. Tudi tu bi se morali obe slovenski stranki združiti, da bi vzdrževali vsaj enega potencialnega učitelja.

Najžalostneje je, da se nič ne brigamo za slovenske kolonije v Gradcu, v Voitsbergu, v Brucku, v Eisnerzu itd. Tam živi na tisoče vojakov in nihče se zanje ne zmeni. Samo v Gradcu je naseljenih kakih 30000 Slovencev, ki se bodo vsi poizgubili v nemškem morju. Večinoma pripadajo ti Slovenci delavskemu stanu. Gradec ima pač veliko privlačno moč na južno Štajersko. Služkinje, ki žive v Gradcu, so skoro po večini Slovenke; ravno tako so Slovenci znatno zastopani med rokodelskimi pomočniki, med tovarniškimi in drugimi delavci ter med različnimi kategorijami uslužbencev. Ti ljudje nimajo nobene organizacije. Prepuščeni so sami sebi. Nebene slovenskega otroškega vrta ni v Gradcu, nobene slovenske šole, tako da se mora ves naraščajoč odtujiti.

Če hočemo te ljudi ohraniti slovenski narodnosti, je predvsem potreba, da jih organiziramo v skupine po njihovih stanovskih in materialnih interesih. Iz teh organizacij bi se potem razvile skupne narodne naprave, ki bi tvorile podlago slovenskemu narodnemu življenju v Gradcu. Kako je treba delati, tega se lahko naučimo pri dunajskih Čehih. Kar velja za Gradec, to velja tudi za druge nemške kraje na Štajerskem, kjer žive slovenski priseljenci.

Za slovenstvo pomeni izguba teh elementov silno dejanjsko škodo. Izseljevanje je posledica naših mizernih gospodarskih razmer. Ljudje beže iz domovine, ker jim ne daje zadosti kruha, ker je drugod več in lažjega zaslužka kakor doma. Te razmere se ne dajo čez noč zboljšati, ker je samo velika industrija v stanu dati našim ljudem toliko zaslužka, da ne bodo silili v tujino, nego ostajali doma. Te industrije nimamo in je še dolgo ne bomo imeli, ker ni kapitala, niti strokovnih moči. A vsaj skrbeti je treba, da se nam ne izgube in ne potujejo tisti, ki so primorani, iskati v tujih krajih služko. Doseči se da to samo in edino potom organizacije, sloneče na materialnih koristih udeležencev in z narodno podlago. Take organizacije slovenski kolonisti ne bodo sami ustvarili, zato je treba, da jo ustvarijo z združenimi močmi vse slovenske stranke.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Dunaj, 17. novembra. Državni zbor ima prvo sejo 26. t. m. ob 11. dopoldne. Druga točka dnevnega reda je volitev štirih podpredsednikov. Tudi drugi podpredsednik na Žačkovu mestu se bo moral voliti. Baron Bienerth bo razvil svoj program ter opozarjal, da ima sedanje uradniško ministrstvo provizorni značaj. Obenem bo ministrski predsednik predložil več zakonskih načrtov o poddržavljenju raznih železnic.

Novo ministrstvo.

Dunaj, 17. novembra. Danes popoldne je ministrski predsednik baron Bienerth konfiriral s predsednikom gosposke zbornice kne-

zom Windischgrätzom in s predsednikom poslanske zbornice dr. Weisskirchnerjem o razdelitvi dela v jezenskem zasedanju. — Zvečer je bil prvi ministrski svet. Določile so se priprave za državni zbor, ki se skliče dne 26. t. m. Istega dne se skliče tudi gosposka zbornica k prvi seji. — Minister dr. Schreiner je izjavil, da se bo novo ministrstvo takoj lotilo svoje naloge: pripraviti temelj za novo koalicijsko vlado. Predvsem pa morate biti do sklicanja državnega zbora izgotovljeni najvažnejši predlogi, namreč jezikovni zakon in zakon o razdelitvi Češke na okrožja.

Kaj smatra novi nemški minister za svojo glavno dolžnost?

Dunaj, 17. novembra. Novi nemški minister-rojak dr. Schreiner je izjavil, da bo posebno pozornost posvečal narodnemu boju v alpskih deželah. Vsi Nemci se morajo združiti ne samo na političnem, temuč tudi na gospodarskem polju. Nemška obrambna (bojna!) društva so vsa zadnja leta pripravljala z ne navadno previdnostjo uprav uzorno tla na narodnem polju, tako da se v alpskih deželah ministru ne bo treba brigati za narodno podrobno delo, temuč v prvi vrsti za to, da pospešuje delovanje teh obrambnih društev, jih izpopolni in v vsakem oziru podpira. — (Tak je tedaj program nemškega ministra. Kako potreben bi potemtakem bil Jugoslovanom minister-rojak.)

Dogodki na Balkanu.

Pomnožitev vojašva v Bosni in Hercegovini.

Dunaj, 17. novembra. Dasi je vojna uprava šele sedaj razglasila izjemne odredbe glede vojaških posadk v Bosni in Hercegovini, vendar so se bosanske posadke pomnožile že meseca oktobra. Vojaški novinci se najprej pri svojih polkih v dopolnilnem okraju izvežbajo, preden jih pošljejo v Bosno. Ker so vsled tega bile posadke ob srbski in črnogorski meji slabe, poklicani so bili starejši jetniki za ta čas v Bosno. Tako je odšlo od 99. polka na Dunaju 10 častikov in 140 vojakov v Fočo in Čelebić. Vsled najnovejše odredbe vojnega ministrstva se pomnožijo vse stotnije v Bosni in Hercegovini na 165 mož. Ta odredba zadene vojske vseh narodnosti, razen Slovencev, ker ima 15. armadni voj bataljone iz vseh vojev, izvzeta sta le 3. (graški) in 14.

Črnogorske čete v Hercegovini.

Belgrad, 17. novembra. Zatrjuje se, da so črnogorske čete že udrele v Hercegovino.

Vojni material za Srbijo konfisciran.

Solnograd, 17. novembra. Tukajšnji carinski urad je zaplenil 79 zabojev, ki so bili oddani v Parizu z napačno navedeno vsebino, a so bili v njih vojaški revolverji in patrone za Srbijo.

Turčija in Avstro-Ogrska.

Carigrad, 17. novembra. Turška vlada nalašč zavlačuje evropsko konferenco, da se med tem časom oboroži ter tako pripravi, da bo lahko zahtevala od Avstro-Ogrske odškodnino ali pa zaročljala. Pri tem podpira Turčijo v prvi vrsti Anglija.

Bolgarsko-turška pogajanja.

Carigrad, 17. novembra. V današnji seji so izjavili bolgarski delegatje, da je Bolgarija pripravljena ne samo plačati odškodnino za ori-jentsko železnico, temuč tudi poravnati ostanek vzhodno-rumelijskega tributa v teku 38 let. Nato so turški delegatje izjavili, da se Turčija s tem ne zadovolji, temuč spravi pred konferenco veselejši vprašanje o bolgarskem tributu in o turških vrhovnih pravicah nad Bolgarijo.

Srbska skupščina.

Belgrad, 17. novembra. Prihodnje dni se zopet skliče srbska skupščina k izrednemu zasedanju, da bo minister Milovanović poročal o uspehu svojega potovanja v inozemstvo. Od tega poročila je odvisno nadaljnje postopanje Srbije glede aneksije in kompenzacije.

Državna kriza na Nemškem poravnana.

Berolin, 17. novembra. Danes je bil državni kancelar knez Bülow dve uri pri cesarju. Razgovor je bil baje zelo oster. Bülow je prišel od cesarja skrajno razburjen. Vendar je baje vsa kriza poravnana in Bülow ostane na svojem mestu. Cesar je namreč izrazil Bülowu, da se v bodoče ne bo zgodilo ničesar, kar bi moglo napraviti ustavno odgovornost vodilnega državnika iluzorno.

Občni zbor „Akademije.“

Prednočnim je bil v salonu hotela „Ilirija“ letošnji redni občni zbor ljudskega izobraževalnega dru-

štva »Akademije«. Udeležba je bila pičla, kakor je tudi zanimanje za to tako kulturno društvo malenkostno. To nam ne more biti v čast!

Predsedoval je zborovanju in ga vodil predsednik dr. Ravnihar, ki je po običajnem pozdravu podal tajniško poročilo o preteklem poslovnem letu.

»Akademija« je vršila svoje delo tudi to leto v smislu v pravilih začrtanega namena: delovati za umstveno in moderno npravstveno izobrazbo. To pa je storila z umstvenimi in strokovnimi predavanji ter s čitalnicami in knjižnicami. Materialna podpora društva je bila skromna. Zahvaliti se je za prispevke denarnim zavodom in članom. Mnogo manj zadovoljliva je bila duševna podpora društva. Njegova predavanja niso našla onega zanimanja v slovenskem občinstvu, ki si je želi »Akademija« in ki ga je pričakovala po štiriletnem društvenem obstanku. Dočim je v prvih dveh letih poziv drušтва glede prireditve predavanj našel po slovenski domovini živahen odmev, je v zadnjem letu ta poziv ostal takorekoč glas vpijočega v puščavi. S tem pa še ni rečeno, da se sploh ni predavalo po Slovenskem. Nasprotno, predavanj je bilo povsod mnogo. Da se je predavanje v Slovenceh dvignilo, je velika zasluga »Akademije«. Občinstvu ni zameriti, da se ni oklepalo ravno društvene zastave. Bo je pa treba prisiliti, da bo podpiralo javno kulturna predavanja. Ako naša javnost še ni zrela za to, je naloga »Akademije«, da jo napravi zrelo za pojmovanje tudi takih vprašanj. Da pa narod, ki se kulturno stoprav dviga, ne more dozvati kulturne zadače v nekaj letih, je umevno in naravno. Zato treba celih generacij, ki jim je treba vcepiti drugačnega mišljenja in naziranja.

Trša je sodba o naši mladini, zlasti oni, ki je komaj zapustila vseučilišče. Le nezaten je odstotek mladeničev, ki čutijo, da njih življenjska naloga ni samo v skrbi za lastno osebo, ampak tudi za sočloveštvo, v prvi vrsti za najbližjo nam organizacijo tega sočloveštva, za skupino istega rodu in jezika. »Akademija« je bila s te strani preteklo leto popolnoma osirotena, zaznamovati nima nobene-ga naraščanja.

Člani društva so predavali po Slovenskem. Dr. Lončar n. pr. je imel 16 predavanj v Idriji, cesarski svetnik Franke pa 3 v St. Vidu nad Ljubljano. V Ljubljani so predavali zagrebški vseučiliški profesorji, in sicer dr. Šilović: »Uvjetna osuda i uvjetni dopust«, dr. Šurmin: »Hrvati i Slovenci u prvov polovini 19. vijeka«, dr. Šišić: »Madjari i Hrvati od 1790. — 1868.«, dr. Miler: »Opravljanost sociologije«, dr. Heinz: »O životu u podzemnom svijetu«, dr. Bazala: »O etiki in nacionalnoj ekonomiji«. Letošnjo sezono je zopet otvoril Dr. Šišić: »O Herceg-Bosni povodom aneksije«. Zahvala gre glede teh predavanj dr. Bazali, ki je na hrvaški strani prevzel prireditev teh predavanj, na slovenski strani pa dr. Ilešič. Predavanja so bila vseskozi dosti dobro obiskana, glavni kontingent obiskovalcev je bilo naše narodno žestvo, kar je dobro in veselo znamenje.

»Akademija« je hotela postati središče vseh izobraževalnih društev ter je v tem pogledu izpremenila pravila. Njen poziv na društva po Slovenskem, je ostal skoraj docela brez odmeva. Iz izvenkranjskih pokrajin ni bilo niti odgovora. Članovi »Akademije« kakih 10 kranjskih čitalnic in bralnih društev. Stremljenju društva, da postane zveza slovenskih izobraževalnih društev, pa je vstal konkurent v nameravani zvezi slov. izobraževalnih društev na Kranjskem. Dasi se je snovateljem te zveze povedalo, da je nepotrebna nova ustanovitev in da naj stopijo v »Akademijo«, ni vse nič pomagalo.

»Akademija« je upravljala Simon Gregoričev javno ljudsko knjižnico in čitalnico, ki sta bili do 1. aprila združeni. Tega dne sta se pa ločili in v prvi prvo filozof Zalar, drugo pa v voki. nadučitelj Hrast. Čitalnica šteje danes 76 časopisov, in sicer 49 slovenskih, 18 hrvaških, 16 čeških, 1 slovaški, 2 ruska, po en rusinski in poljski, 2 italijanska ter 16 nemških. Obisk čitalnice je do 1. aprila znašal po 80 oseb na dan, pozneje pa po 60 oseb. Knjižnica šteje danes nad 1800 knjig. Lani se je pomnožila za 600 knjig. Od teh je okoli 900 slovenskih, 700 nemških, 100 hrvaških in 100 čeških, ruskih in drugih. Vsak mesec se izposodi iz knjižnice po 1200 — 1300 knjig. Lani se je izposodilo 130.000 knjig na 1000 legitimacij. Čitateljev je bilo 840. Izmed pisateljev čitajo najraje Jurčiča, Kersnika, Tavčarja, Stritarja, pesnike manje izmed teh najvše Aškercia in Gregoričja, po Cankarju ne segajo skoro nič, izmed mlajših pripovednih pisateljev sta najprijateljnejša Lah in Šorli. Slovenskih znanstvenih spisov sploh ne čitajo.

Letos je poskusila »Akademija« z galerijo slik, ki jo upravlja odbor-nik Lajovic. To je stalna razstava reprodukcij najznamenitejših del slikarske in deloma tudi upodabljaajoče umetnosti. Novo prireditev je sprejelo občinstvo prijazno. Del te razstave je sedaj v Kranju.

Dohodki čitalnice in knjižnice so znašali 5072 K 87 vin. (lanski preostanek 1826 K 2 vin., prispevek mestne občine ljubljanske 2250 K, dohodki čitalnice 326 K 28 vin. (po 2 vin. od izposojene knjige), doh. knjižnice 388 K 19 vin. itd.), stroški pa 4443 K, torej 629 K 87 vin. prebitka.

Odbor je storil, kar je mogel v teh razmerah. Nadaljna usoda društva je odvisna od dobre in slabe volje njegovih članov.

O tem poročilu se je razvila dolga debata.

Predvsem je vprašal dr. Ilešič, zakaj ni tajniškega poročila podal prof. Kenda, ki je tajnik drušтва.

Predsednik je odgovoril, da se je Kenda kot tajnik popolnoma odrekel! Njegovo postopanje se je ostro grajalo.

Dr. Ilešič je bil nato mnenja, da kal nazadovanja v društvu obstoji v tem, ker odborniki ne store svoje dolžnosti. Če se dajo voliti, prevzemo dolžnosti, katere spolniti so vezani.

Dr. Grošelj je bil mnenja, da je treba ljudi zavezati na spolnjevanje njih dolžnosti, posebno pa predavatelje.

Ing. Turk je dejal, da se je »Akademija« obrnila na razna društva in jim ponudila predavanja, a malenkostno število se je odzvalo vlnudni ponudbi. Iz Gorice, Trsta in Nabrežine je pa bilo toliko prošenj, da ni bilo mogoče vsem ugoditi.

Dr. Tičar je razmotrival vprašanje, kako bi se dalo oživiti življenje v predavanju na deželi. To se zgodi na ta način, da izidejo iz odbora navodila predavateljem, kaj in kako naj predavajo. Ljudje, ki žive med dotičnim ljudstvom, bi pa morali naznaniti, kaj je potrebno za ondoto ljudstvo. V področju drušтва naj se snujejo strokovni odseki, ki bi gotova predavanja pripravljali in skrbeli, da se nazorna vzorna ljudska predavanja izdelajo vsaj v ogrodju. Taka predavanja naj bi se dala tiskati in se med ljudstvom razdelila.

Dr. Ravnihar je menil, da je ideja prav lepa, samo bati se je, da se ne bi uresničila. Pustoslemšek je bil istotako proti snovanju strokovnih odsekov. Če se osnujejo, se vse društveno delovanje razbije. Delovanje društva je lažje in gotovše, če je vse v rokah odbora.

Nato se je govorilo o vzornih predavanjih, ki naj se izdajo.

Dr. Grošelj je dejal, da enkratna predavanja nimajo uspeha, ampak le ciklusi predavanj.

Dr. Ilešič je menil, da je treba v ljudih vzbuditi zanimanje za predavanja, potem dobe zanimanje za vednost.

Prof. Reisner je rekel, da je vprašanje, kaj in komu se predava in ne, kdo predava. Vseučiliška predavanja v Ljubljani ne dosežejo svojega cilja, ker so poslušalci ljudje različnih slojev in različne predizobrazbe. Vsako predavanje mora biti le za gotov sloj. Občinstvo je treba poiskati v različnih organizacijah, če pa teh ni, jih je pa treba ustanoviti. Govornik je proti strokovnim odsekom v društvu.

Dr. Švigelj meni, da se naj predava, kot si je predavatelj začrtal predavanje. Ni on kriv, če ga vsi poslušalec ne pojmi.

Predsednik je obljubil, da bo prihodnji odbor upošteval vse te nasvete, ki so jih stavili.

Nato je podal blagajniško poročilo dr. Demšar. Dohodkov je bilo 796 K 63 vin., stroškov pa 704 K 93 vin. Med dohodki je dar »Kmetске posojilnice za ljubljansko okolico« v znesku 100 K, oni ribniške posojilnice s 100 K, glavne slovenske posojilnice s 50 K in splošnega kreditnega društva s 30 K. Društvo ni na tako slabih nogah. V gotovini ima 640 K, 900 K je dolga pri »Mestni hranilnici«, skriptikona sta pa vredna nad 1000 K. Rednih članov je 55, izrednih pa 150.

To poročilo se je kakor preje tajnikovo odobrilo.

Pri sledečih volitvah so bili soglasno izvoljeni v odbor: dr. Cerkl, dr. Demšar, ces. svetnik Franke, dr. Grošelj, Lajovic, Pustoslemšek, dr. Ravnihar, prof. Reisner, dr. Stojc in ing. Turk, namestniki so: dr. Lončar, Merhar in dr. Pestotnik, pregledniki računov pa dr. Krevelj, dr. Švigelj in dr. Tičar.

Ko je predsednik glede zveze izobraževalnih društev omenil, da se bo gledalo, na se bo delo delilo in ne delala kaka konkurenca, je bilo zborovanje končano.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 17. nov.

Predsedoval je župan Ivan Hribar.

Njuni predlog

je prijavil in utemeljeval občinski svetnik Franchetti o tem, da trgovinsko ministrstvo in obrtne oblasti slovenskim obrtnim zadrugam dopisujejo le v nemškem jeziku. Stavil je resolucijo, v kateri se zahteva, naj občinski svet uvede akcijo v od pomoč temu nedostatku, ker se s prevodi izgubi večkrat pravi pomen. Na županov nasvet se je predlagatelj zadovoljil, da se prepusti njegov predlog personalnemu in pravnemu odseku, da o njem poroča v prihodnji seji.

Za deželnozborske volitve.

Dne 14. pr. m. se vrše deželnozborske volitve iz nove splošne kurije. V Ljubljani bodo posebne volilne komisije v vseh osmih volilnih okrajih. V tozadevne komisije je določil občinski svet sledeče občinske svetnike: za I. okraj podžupan dr. vitez Bleiweis in Šubie, za II. okraj Bergant in pl. Trnkoczy, za III. okraj Dimnik in Mayer, za IV. okraj Lenček in Mally, za V. okraj Ušeničnik in Velkavrh, za VI. okraj Knez in Vidmar, za VII. okraj Milohnoja in Likozar in za VIII. okraj Pavšek in Lenče. (Poročevalec občinski svetnik dr. Majaron).

Nadomestna volitev v upravni odbor »Mestne hranilnice«.

Na mesto odstopivšega Viktorja Rohrmanna je bil izvoljen v upravni odbor »Mestne hranilnice« občinski svetnik dr. Oražen. (Poročevalec občinski svetnik dr. Majaron).

Preuredba plač uslužbencem »Mestne hranilnice«.

Dne 5. maja t. l. je sprejel občinski svet predlog občinskega svetnika dr. Tavčarja, naj se uradnikom »Mestne hranilnice« zvišajo plače ter se jim sploh uredi službeno razmerje. Upravni odbor je vsled tega predlagal sledečo preuredbo: Tajnik plače 4400 K, stanarine 1000 K, pet 4letnice po 400 K, kontrolor 3500 kron, 900 K, 400 K, blagajnik 3500 kron, 900 K, 400 K, I. pristav 3000 kron, 800 K, 300 K, II. pristav 2800 kron, 800 K, 300 K, III. pristav 2800 K, 800 K, 300 K, I. oficijal 2600 K, 700 K, 300 K, II. oficijal 2400 K, 700 K, 300 K, I. asistent 2000 K, 500 K, 300 K, II. asistent 1900 K, 500 K, 300 K, III. asistent 1800 K, 500 K, 300 K, IV. asistent 1800 K, 500 K, 300 K. V novi status pridejo od sedanjih uradnikov: tajnik Iv. Hrast, kontrolor Anton Trstenjak, blagajnik Prettnar, I. pristav Kuralt, II. pristav Šušteršič, III. pristav Abulner, I. oficijal Trtnik, II. pristav Hiter; I. asistent Mešek, II. asistent Colnar. — Slugam se zviša plača na letnih 1200 K, nadalje dobe pet triletne po 100 K in naturalno stanovanje ali 300 K stanarine.

Mesto 3. asistenta se na novo zistemizira in takoj razpiše. Celokupni povisek bo znašal 7100 K na leto. Nanovo se razpiše tudi služba kurilca z letno plačo 1000 K, s petimi triletnicami po 100 K in stanarino. Mesto praktikanta se zistemizuje z letnim adjutom 1000 K. Nadalje so sprejele tudi pragmatične določbe glede pokojnine (35letna služba) za uradnike in vdove. Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno tudi v 3. branju. (Poročevalec občinski svetnik Milohnoja).

Nadalje so se tudi sprejele nekatere spremembe pravil »Mestne hranilnice«.

Ustanovitev »Kreditnega društva pri »Mestni hranilnici«.

Novo kreditno društvo ima namen, podpirati osebe, ki se pekaajo s trgovino in obrtjo v slovenskih deželah, v prvi vrsti na Kranjskem. Člani kreditnega društva ne morejo biti obenem člani upravnega odbora »Mestne hranilnice«. Prečitala so se obsežna pravila, ki so prilagojena po pravilih že obstoječih slničnih zavodov v drugih kronovinah. Pravila so bila sprejeta en bloc. — Občinski svetnik Turk je predlagal, naj se naprosi deželno vlado, da pravila čimprej potrdi. Sprejeto. (Poročevalec občinski svetnik dr. Majaron).

Naknadna ureditev prejemkov mestnih uradnikov.

Ker bi bili po regulaciji, ki se je sprejela v zadnji seji, uradniki 6. do 8. razreda prikrajšani glede letnice, in da se tudi glede teh uradnikov zenačijo prejemki s prejemki državnih uradnikov po najnovejši regulaciji, nasvetoval je župan za uradnike od 6. do 8. razreda novo, peto plačilno vrsto, v kateri bi znašala plača za uradnike v VI. činovnem

(Dalje v prilogi.)

razredu 9600 K, v VII. razredu 7200 kron in v VIII. razredu 5200 K. — Sprejeto.

Stavbne in slične zadeve.

Cecilija Podkrajškova je prosila za podpis nove izbrisne pobotnice pri prodani zemljišču v Gradšču vknjiženih občinskih terjatev, ker je prvo pobotnico izgubila. Se je ugodilo. (Poročevalec občinski svetnik dr. Majarovič).

Glede prodaje mestnega sveta za državnim kolodvorom (Spodnja Šiška) tesarskemu mojstru Ivanu Zakotniku po 2 K za m² v skupnem znesku 19.759 K se sklene pravovaljavna pogodba s pogojem, da temu pritrudi deželni odbor. (Poročevalec občinski svetnik Knez).

Za nakup nekaterih strokovnih knjig iz zupuščne dvorne svetnika Romana Vašice se je dovolilo 132 K. (Poročevalec prejšnji).

Priziv Ferdinanda Staudacherja proti stavbnemu dovoljenju Filipu Šupančiču za njegovo vilo v Nunskih ulicah, se je odklonil. (S tem nemškim prizivom je moril občinski svet poročevalec občinski svetnik Hanuš).

Isti poročevalec je poročal o prizivu dr. Jos. Sajovca proti stavbnemu dovoljenju Pavlu Turku v Strelških ulicah. Ker se stavitelj ni poprijel dogovoriti s sosedom, se je prizivu ugodilo ter se vrši nova komisijonalna obravnava.

Občinski svetnik Mally je stavil samostalni predlog, da se napravi več klopi za sprehajališča in javne nasade, in sicer v Lattermanovem drevoredu in pod Tivclijem 30, v parku ob Bleiweisovi cesti in pred justično palačo pa po 10 novih klopi. Sprejeto.

Dnevne vesti.

✓ Ljubljani, 18. novembra.

— Meščanska pivovarna v Budejčevah. Prijatelj našega lista nam piše: Poznam razmere v Budejčevah precej dobro in zato se mi je zdel »popravek« ravnanja odnotne meščanske pivovarne in nje tukajšnjega zastopnika »poslanec«, ki naj bi natvezila slovenskemu občinstvu, da meščanska pivovarna ni nemško podjetje, skrajna predrznost. Obrnil sem se pa vseeno po potrebne informacije naravnost v Budejevice in dobil sem odgovor, ki je tako jase in precizen, da ga noben § 19. ne ovrže. Naj ga citiram: »Danes sem dobil dopis, v katerem me prosite, da vas informiram v zadevi meščanske pivovarne v Budejčevah. Stori mi to tem raje, ker je bila meščanska pivovarna v Budejčevah od nekdaj in je še danes protičesko in nam budejeviškem Čehom skrajno sovražno podjetje, vključno temu, da skoro tretjina delnic pripada Čehom in da so si tudi v upravnem svetu Čehi izvajali nekako zastopstvo. Ta okolnost pa, da v upravnem svetu sedita dva Čeha, nikakor ne moti nemške večine, da bi ne vodila podjetja v popolnoma nemškem, nam sovražnem duhu. Nemška večina upravnega sveta se nikakor ne ozira na češke člane in dela, kar se ji ravno zdi. Da je meščanska pivovarna res germanizujoče podjetje, izvirja iz teh faktov. 1. Uradništvo in služabništvo je skoro izključno nemške narodnosti, le par dinarjev je čeških, pa tudi ti so siljeni pošiljati svoje otroke v nemške šole, nemško voliti in pri ljudskem štetju navesti nemški občevalni jezik. Popolnoma irelevantno je, ali pritiskajo v tem smislu na delavce nemški uradniki pivovarne ali pa upravní svet. 2. Delavci iz meščanske pivovarne so priglasi — približno 50 po številu — s fingiranimi dohodki za osebno dohodarino, vsled česar se število nemških volilcev na umeten način pomnožuje. Trditev, da je kandidiral ravnatelj pivovarne kot češki kandidat za Budejevice v državni zbor, je navadna laž. Gre se tu pač za g. Bl. Schättlinga, enega od Čehov, ki sede v upravnem svetu. Ta pa ni ravnatelj pivovarne, temveč samo nadzorni pisar in ima za to remuneracijo 400 K. Kandidiral pa je pri zadnjih volitvah za deželni zbor za kmečki okraj Vodnany-Pisek, ne pa za mesto Budejevice. Sicer je pa ta kandidatura in oseba g. Schättlinga pri celi stvari postranskega pomena in na popolnoma nemški upravi pivovarne prav nič ne izpreminja. Nasprotno moram konstatirati, da je akcijska pivovarna v Budejčevah (nje glavna zaloga se nahaja v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 26. — Op. pis.) ena od čeških trdnjav v Budejčevah, da je popolnoma in izključno češka in daruje na leto iz svojega čistega dobička več kot 30.000 K češkim narodnim na-

menom. Na to svoje podjetje so Budejeviški Čehi z vso pravico ponosni in pričakujejo tudi od širše javnosti, češke in slovanske sploh, da se bo k njemu obračala z isto ljubeznijo, s kakršno zremo mi Čehi v Budejčevah na svojo češko akcijsko pivovarno. Od neke druge strani sem dobil sledeče popolnoma zanesljive informacije: »Meščanska pivovarna je bila ustanovljena leta 1795. in je bila do pred kakimi 7—8 leti v rokah Tasehkovih stranke (Taschek je župan in politični voditelj budejeviških nemškutarjev. — Op. pis.). predsednik je bil Taschekov oče. Ta stranka je pivovarno v pravem pomenu besede okradla za ca. dva milijona kron. Nazadnje je pozicija zmagala in Taschek starejši in cela vrsta drugih gospodov bi bili prišli pred kriminal, da se ni stvar mirno poravnala s tem, da so Taschek & Comp. povrnili pivovarni škodo. Pivovarna je bila vedno in je še danes nemška, vključno temu, da je danes v upravnem svetu par Čehov. Uradovanje je izključno nemško, pri volitvah voli pivovarna z Nemci, pri vpisovanju v šole sili delavce, da dajo otroke v nemške šole itd. Kratkotrajno, v nemških krogih nastopa pivovarna kot reprezentant budejeviškega nemštva, v čeških ali slovanskih krogih pa prinese na krožniku tista dva češka odbornika in pravi, da ni nemška; to je pa zgolj samo finta. Meščanska pivovarna je poleg tega konkurentka »Češke budejeviške akcijske pivovarne«, češkega podjetja, ki na leto daruje tisoče za češke kulturne namene; akcijsko pivo je izvrstno, za plenzskim najboljšo od čeških piv.« Dodajam še to, da je budejeviška akcijska pivovarna prva izstopila iz kartela avstrijskih pivovarn, proti kateremu se je tudi pri nas prav ostro bojevala, in daje od piva na Slovenskem prodanega gotove odstotke naši »Ciril-Metodovi družbi«. — Prihodnjič pa kaj o Hardmuthu, ki je eden glavnih germanizatorjev v Budejčevah, kar nam pa ne brani, da bi ne kupovali njegovih peres in svinčnikov; ti so osobito takrat zelo porabni, ko pišemo navdušene narodne članke. — V. M. Z.

— Naslovi na poštinih pošiljavah. Zadnjič smo navedli slučaj, da je bilo iz Amerike poslano pismo z izključno slovenskim naslovom pravilno in pravočasno dostavljeno adresatu v Ljubljani. Neki slovenski trgovci v Vojniku pri Celju, ki ima obširno korespondenco z inozemstvom, dobiva redno pisma z izključno slovenskim naslovom iz Londona, iz Berlina in iz drugih krajev brez vsake zamude. Nad čemer pa se v Londonu in v Berlinu nihče ne izpodtika, to ni vseč različnim poštanim uradnikom na slovenski zemlji. Nekateri nemškutarski poštini uradniki na slovenski zemlji so toli drzni, da črtajo slovensko ime »Vojnik« na pismih in zapišejo »Hochenegg«. Naj bi državni poslanci le enkrat napravili primeren skandal ministru — pa bi bilo kmalu drugače.

— Goriški deželni odbor in prepoved, tačti novo vino do konca leta 1908. Iz Gorice: Naš deželni odbor je zopet eno skuhal. Presil je namestništvo, naj prepove točiti novo vino do novega leta. Namestništvo v Trstu je res izdalo tako prepoved, ki je pa vzbudila pravcati vihar v ondotnih krajih Goriške. Vinogradniki v goriški okolici in v Vipavski dolini so bili tako razdraženi, da so hoteli v velikem številu priti v Gorico slovesno protestirati proti taki prepovedi, ki jim jemlje kruh izpred ust. Okrajni glavar goriški je bil toliko previden, da je šel takoj sam k namestništvu povedati, da je taka prepoved neumestna, da jo župani ne razglasijo, ter da se ji upro vsi vinogradniki. Energično se je potegnil za koristi vinogradnikov, »Slovenski klub«, in ker je čulo namestništvo od vseh strani le proteste, je hitro sistiralo prepoved. V prvih trenutkih vseobsega razburjenja med vinogradniki se je imelo pred očmi le tako neumestno in krivično prepoved, vsled katere bi bili morali vinogradniki stradati, ako bi ostala v veljavi, ni se pa mislilo, kdo je pravzaprav provzročil to škandalozno prepoved. No, le kmalu se je izvedelo, da je napravil ta škandal — deželni odbor, v katerem sedijo obstrukcionista: doktor Pajer, dr. Marani, Berbuč in Klančič. Slednja dva sta izvoljena od vinogradnikov, pa tako nastopata proti njihovem najvitalnejšim interesom. Ljudje kar verjeti niso hoteli, da je kaj takega mogoče. In vendar je res. Dr. Gregorčič vedno trdi, kako koristno delo vrši on s svojimi pristaji za kmeta, ali če le kdo hoče, pa se zaloti njega in njegove pristaje na delu proti kmetom. Berbuč in Klančič sta njegova pristaja, in z glasovitih, gotovo tudi s privoljenjem dr. Gregorčiča, je deželni odbor sklenil izposlovati pri namestništvu označeno prepoved. Ko je pa odbor dosegel prepoved, so pa zaropotali proti tej prepovedi po »Gorici« in »Primorskem listu«, kakor hitro so videli,

kak odpor je rodila v vrstah vinogradnikov. Ista komedija, kakor lani ob deželnem volilnem redu. Najprej ga je izposlovat Gregorčič, potem pa je ropotal in sklepal proteste proti njemu. — Na Goriškem imajo dosti starega vina le bogataši in veliki vinogradi, drugi pa ne. In na ljubo tem naj bi trpel manjši in srednji vinogradnik, ki mora plačati sedaj davke, poravnati dolgeve ter se preskrbeti za bodočnost? Ljudstvo obsoja to početje v goriških besedah, žigosu postopanje Gregorčičevih deželnih odbornikov ter čuti, kako nujno potrebno je, da pridejo v naš deželni odbor novi močje, ki imajo srce za naše trpeče ljudstvo. — Gregorčič bo sicer hotel zakriti ta grozoviti škandal, ali javno mnenje je, da je to eden zadnjih udarcev njemu in njegovi stranki, pod katerim mora izginiti s površja.

— Goriški deželni zbor še vedno ni razpuščen. Zagotavljamo, da pride v kratkem v Gorico tržaški namestnik princ Hohenlohe, da bi ustvaril med strankami nekak modus vivendi; imel bo konference z načelniki strank. Ker je pa gotovo, da ostanejo vse stranke na znanem stališču, se lahko smatra za gotovo, da goriški deželni zbor ne bo več sklican, marveč se razpusti najdlje tekom enega meseca.

— Pozor pred sleparji! Pred kratkim smo opozorili občinstvo pred ljudmi, ki se v Ljubljani in okolici izdajajo za ranjence 20. septembra, dasi takrat niti v Ljubljani niso bili. Zdaj se nam poroča iz Opatije, da je tam beračil kot žrtve 20. septembra neki človek, ki je pravil, da se piše Kogoj in da je bil do 20. septembra v službi pri trgovcu Šarabonu v Ljubljani. Dočnik je naveden slepar, ker pri Šarabonu so imeli zadnjega uslužbenca pod imenom Kogoj pred kakimi petnajstimi leti. Naj ljudem, ki izrabljajo slovensko usmiljenost na tak način, vsakdo pokaže vrata, še boljše pa je, da jih izroči bližnjemu policaju ali orožniku. Poudarjamo še enkrat: Kdor hoče kaj darovati za žrtve 20. septembra, naj pošlje Združenemu narodnemu odboru v Ljubljano ali pa našemu upravištvu! Žrtev je veliko, zato bodi tudi naša radodarnost velika!

— Nemški narodni praznik. Nemci prireajo zadnje čase narodno praznovanje na ta način, da prireajo vsa nacionalna društva skupno veselico v prilog nemškemu šulferajnu ali »Südmärki«. Schillerjevo ime zlorablajo pri tem le za pretežvo. Take prireditve donajajo nemškim bojnim društvom lepe tisočake. Ali bi ne mogli tudi Slovenci na enak način slaviti rojstni dan našega pesnika-prvaka Prešerna na korist velevažni naši družbi Sv. Cirila in Metoda. In še nekaj. Pri tej priliki pristopajo nemška pevska in telovadna društva kot ustanovniki k šulferajnu ter naberejo ustanovno med člani. Tako je »turnat« v Borovljah pristopil kot ustanovnik k šulferajnu in Südmärki. Slovenska pevska in Sokolska društva, storite tudi tako!

— Reklamacijski rok za deželnozbornske volitve je z večeršnjim dnem potekel. Število reklamacij je neznatno, dokaz, da se letos ni nobena stranka preveč zanimala za zadevo. »Slovenec« je sicer zadnjič poročal, da utegne biti mnogo reklamacij, ker kaže na okoli 10.000 volilcev in drugih oseb zglašanih, pa se prorokovanje v nobenem oziru ni uresničilo.

— Slovenski kašipet za Ljubljano je že v tisku. Na razna vprašanja se pojasnjuje, da je popolnoma izključeno, da bi bila v njem natisnjena katera tistihih tvrdk, ki so v »Südmärkinem« »Wegweiserju«

— Profesorska vest. Suplent na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, g. dr. Pavel Kozina, je imenovan za pravega učitelja na tem zavodu.

— Iz železniške službe. V okrožje tržaškega ravnateljstva drž. železnice pride Tadej Novak, stavbni komisar pri žel. vodstvu v Ljovu.

— Iz pisarne slov. gledališča. V četrtak se igra prvič drama »Mati«, ki jo je spisal slovenskemu občinstvu priljubljeni novelist in pesnik Fr. Ka. Meško, čigar dramatski prvenec »Na smrt obsojeni« je dosegel lani v Ljubljani in povsod, kjer so ga igrali doslej, najlepši vtisk. V svoji novi drami, čije snov je tudi zajeta iz domačega slovenskega življenja ob nemških mejah, je hotel g. župnik Meško predvsem pokazati nezdravi, kvarni vpliv tujine; obenem pa energično zavrača one, ki se vedno rojajo domovini in rodoljubju ter našajajo med naš narod, posebno med mladino, tuje ideje in dela, prikrojena vsa po tujem kopitu in spisana ali slikana v tujem duhu. Ti mladi, s tujino sastrupljeni Slovenci hvalisajo vse tuje v umetnosti, trgovini, v naravi in v narodu; za vse domače, četudi je lepo, dobro in zdravo, pa imajo le roganje, hudobno kritiko in bagateliziranje. Vse to mori naše ljudstvo, vse to duši naš napredek ter jemlje veselje do dela marljivim

in sposobnim sloven. rojakom. Tujci trobijo slavo vsemu svojemu, četudi je slabo; zato imponirajo ter se redé in bogaté. Slovenci pa so kakor škorpioni, ki pika in usmrta sam sebe! Nosilec nesebične ljubezni do domovine in do pozitivnega delovanja za narod je stari župnik (g. režiser Dragutinovič); Slovenec ki je že postal odpadnik, je logar Križnik (g. Danilo); vzorna zavedna rodoljubka je Tinka (g. Winter), ki je prava hči svoje blage matere, vdove po inženirju (ga. Dragutinovičeva). Nesrečnica je najdenka Silva (ga. Borštnikova), ki v hiši plemenite vdove Strelčeve spoznava, da le dom more dati človeku trdno podlago, mir in srečo; ker nima doma, propade Silva, kakor propade njen nasilni ljubimec, cigán Sándor simbol tujine ter Milan (g. Nučič); potujeni sloven. slikar. Žrtve tujine je tudi brat Ivan, dijak (g. Iličič). Tinka, nežna in mlada, stoji ne le sama trdno, nego drži še druge pokoncu, saj je neomajno vkopana v domača tla. Drama »Mati« je polna rodoljubnega žara in strelbe na vsiljivo tujstvo ter je zato zelo — aktualna. Naštudirana je najskrbneje po intercijah g. avtorja.

— Slovensko gledališče. Repriža »Netopirja« je zopet napolnila gledališče tako, da se nam je na pr. mladina v parterju kar smilila. Predstava je bila hvalevredna. Vsi so se potrudili po svojih močeh in zaslužijo priznanje. S tem pa še ni rečeno, da bi predstava ne mogla biti še boljša.

— Našemu upravištvu se piše: Pri omizju prijateljev vašega cenjenega lista, koji se tako energično zavzema za našo sveto narodno stvar in kojega naša dobra in pravična vlada hoče uničiti potom konfiskacij, nabralo se je v gostilni »Konsumne družva« v Rojnu 5 K v pokrije ogromnih stroškov, koje radi tega trpi uprava. Nadeja se, da bode obilo posnemovalcev se biležim »prijateljskim pozdravom J. A. — Iskrena hvala zavednim rodoljubom, ki nas podpirajo v boju za pravično stvar. Živeli!

— Koncert Godowskega. »Glasbena Matica« priredi v petek, dne 20. novembra 1908 ob 8. zvečer v veliki dvorani hotela »Union« koncert slavnega pianista Leopolda Godowskega. Spored: 1. a) Beethoven: »32 variacij«, c-mol; b) Schumann: »Carneval«, op. 9. Scènes mignonnes quatre notes. Prémambule. Pirot. Arlequin. Valse noble. Eusebius. Florestan. Coquette. Répique. Papillons. Lettres dantes. Chiarina. Chopin. Estrella. Reconnaissance. Pantalon et Colombine. Valse Allemande. Paganini. Aveu. Promenade. Pause. Marche des Davidbündler contre les Philistins. 2. a) Rameau (1683—1764): »Sarabande«, a-mol; b) »Gavotte«, a-mol; c) »Musette en Rondeau«, e dur. d) Scarlatti (1683—1757): »Koncert, Allegro«, a-dur. (Na novo obdelal Leopold Godowsky. Se prvič izvaja). 3. Chopin: »Sonata«, b-mol, op. 35. Grave doppio movimento. Scherzo. Marcia funebre. Finale (presto). 4. a) Schubert - Liszt: »Frühlingsglaube«. b) Liszt: »Au bord d'une source«. c) Liszt: »Konzertna etuda«, f-mol. d) Godowsky: Kontrapunktična parafraza o Straussovem valčku »Wein, Wein und Gesang.« (Novo! Se prvič izvaja!) Začetek točno ob 8. zvečer. Cene prostorom: sedeži po 4, 3 in 2 K, stojališča po 1 K, za dijake po 60 vin. se dobivajo pri gospej Češarkovi v Selenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajni.

— Koledar družbe Sv. Cirila in Metoda za leto 1909 je pravkar izšel. Kaj prinaša? Svoje blago je razvrstil v dva predala; prvemu je naslov: »Narodnemu delu«, v drugem pa: Vestnik družbe Sv. Cirila in Metoda. V prvem predalu se najprej spominja velikega dobrotnika naše šolske družbe in vsega slovenstva blagopokojnega Viljema Polaka, čegar podoba in podpis spremljajo zanimivi spomini Podlimbarskega nanj: Marjivi R. Orel je objavil tehtne vesti o šolstvu med beneškimi Slovenci. Vrli obmejni narodni delavec Lev Brunčko je v znameniti studiji predložil »Sistem češkega manjšinskega dela.« To je spis, ki naj ga 2 krat, 3 krat prečitajo vsi, ki hote delati na obrambnem polju, in naj se uče iz njega, kako treba urediti narodno delo, da pojde uspešno izpod rok. Drugi koledarjev predal se začneja z zgodovino družbine tržaške šole o njeni 20letnici iz peresa J. P. Potem slede članki: Pomen »Legitimacijskega lista« za družbo Sv. Cirila in Metoda in za narodna društva. Delovanje vranske podružnice leta 1907/8 in posiv: Podružnice, združite se! Poleg običajnega poročila o skupščini objavlja koledar zelo natančno družbino bilanco in proračun. Pripomniti moramo, da smo zapazili v tem oddelku letos nekaj novega: podružnice so razvrščene po višini lanských dohodkov — izvrsten nagib, da v bodoče dvrsto tekmujejo med seboj.

Toliko narodnemu delovanju posvečenega gradiva ni še doslej objavil noben družbin koledar; zato ga najtojeleje pripravljamo. Vsakemu slov. narodnjaku bodi dolžnost, da ga prijazno sprejme in s položnico pošlje družbi Sv. Cirila in Metoda. v Ljubljano zaov vsaj 1 K 20 v, ali morda še kaj več.

— Ugodnosti pri orožnih vajah domobrancev leta 1909. Orožne vaje domobrancev se bodo prihodnje leto vršile v dveh rok h in sicer nekako od srede meseca junija do srede julija ter od srede avgusta do srede septembra. Dan poziva na orožno vajo se bo vsjočasno razglasil. Iz posebnih ozirov na opravilo, stan in poklice si lahko vsak sam izbere in izvoli, h kateri orožni vaji naj ga pokličejo in se bodo vse tozadnevne želje po možnosti vpoštevale; to pa zlasti pri onih domobrancih, ki se pečajo s poljedelstvom. V to svrhu se je treba najkasneje do konca meseca decembra t. l. zglasti pri svojem občinskem uradu (v Ljubljani v mestnem vojaškem oddelku, Mestni dom, I. nadstropje, vrata št. 3) da se izražena želja zabeleži in predloži kompetentni oblasti. Opozarjamo vse zainteresente na to ugodnost s pristavkom, da se druge oprostitve od orožnih vaj drugo leto ne bodo dovoljevale razen v posebnega ozira vrednih slučajih. Z ozirom na vse to naj nihče ne zamudi ugodne prilike, ki mu jo nudi ravnokar navedena določba.

— Mestni magistrat Ljubljanski je objavil glede drsanja in sanjkanja sledeči razglas: »V zmislu občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano z dne 5. avgusta 1887 št. 26, odstavek 2, lit. a, b in c, odreja podpisani mestni magistrat iz ozirov na osebno varnost občinstva kakor tudi glede varovanja nasadov za drsanje in sanjkanje sledeča določila: 1) Drsanje in sanjkanje je samo na posebnih, oblastveno za to potrjenih krajih dovoljeno. Predno pa se kak tak prostor začne rabiti v rečni namen, treba si je izposlovati turndnega dovolila, ki pa se daje samo na podlagi zadovoljivega lokalnega ogleda. 2) Povsed drugod, zlasti na javnih cestah, trgih, potih in nasadih, v Podturnskem parku in gozdu, na Gradu, Golovcu itd., je drsanje in sanjkanje strogo prepovedano. 3) Posebno pod Turnom je drsanje samo na mestnem drsalšču in sanjkanje le na obeh v to uradno dovoljenih sanjkalščih dopustno in sicer je za odrasle odnosno izurjene sanjkače določeno veliko sanjkalšče, ki se pričinja na vrhu nad »Razgledom« in vodi mimo »Sv. carije«, skoz brzov gozdič in po travniku do drevoreda, ki vodi v Šiško; za otroke in manj izurjene sanjkače pa služi sanjkalšče, ki se pričinja na pobočju poleg brezovega gozdiča in vodi po travniku proti »Čekinovemu« gradu. 4) Za drsalšča in sanjkalšča je izdelati takozvani »Drzalni« odnosno »Sanjalni red«, po katerem se imajo udeležniki ravnati in za katerega je izposlovati turndnega potrdila. Obsezati ima za dotični šport običajna pravila in navajati tudi vse naredbe za preprečje nesreč. Nabiti ga je na očitnem kraju. Proti prestopnikom se bo v zmislu cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854 drž. zak. št. 96 postopalo z denarnimi globami, odnosno z zaporom, v kolikor ne pripada kaznovanje teh prestopkov sodnim oblastvom.«

— Stavbna kronika. Letošnja stavbna sezona se nagiba h koncu in na stavbiših odkladajo zidarije kele in težaki lopate!... Laški delavci so odšli in z njimi tudi izdatni zaslužek, ki pa bo le njim kaj zalegal, nam — nič!... Pri nas so jedli le polento pa nezabeljeno solato!... Zdaj pa pogledimo stavbno gibanje! Na Kodelevem je sezidan in tudi že pokritih šest poslopj vijaškega preskrbovališča. Nova »Sv. carija« (enonadstropno poslopje) je dograjeno in postavlja nanje že strešnik. Na Rakovniku je cerkev z zvonikom do polovice dograjena, pa provizorično obokana in pokrita, da se more notri služba božja opravljati. Železobetonska (deloma dvo- deloma trinadstropna) stavba je dograjena in deloma ometana, par prostorov je tudi že v uporabi. Spomladi bo osnažena. Poslopje bo služilo šoli, za učiteljska stanovanja ter za delavnice v obrtni in rokodelske svrhe. Med cerkvijo in stari šolskim traktom je nov enonadstropen trakt sezidan s spalnicami. Na Dolenjski cesti je enonadstropna hiša trgovca Fr. Babiča ometana in osnažena. V Strelških ulicah pokrivajo novo gospodarsko poslopje Fr. Pusta. Na Privozu grade še dvonadstropno hišo zasebnega uradnika Fr. Kavčiča, F. Supančičeva vila ob Nunskih ulicah je dodelana. V Lattermanovem drevoredu je temeljno zidovje za slikarski atelje R. Jakopiča dograjeno. Ob Stari poti bo v kratkem pokrito enonadstropno bolniško zavetišče za neozdravljive bolnike s Kranjskega. Ob Prisojnih ulicah je na Anrovem svetu sgrajena in tudi

še pokrita Grajzar-Hatnerjeva enonadstropna hiša. Ob Cesti na južno železnico se suši Fr. Pawliczkova vila, ob Vrhovčevih ulicah pa A. Žumrova. V Gosposkih, deloma pa v Salendrovih ulicah je videti še dragocene ostanke iz potresne dobe: na gmajni grofa Auersperga pase neka ljubljanska korenina svojo kozo in po podrtih nekdaj kranjske dželne hiše se pode zdaj miši in podgane, po letu pa kuščarji in netopirji, tako da grabi človeka ob temni poletni noči kar strah pod pazduho ko stopa tam mimo teh starih grofovskih in deželnih šano. Sic transit gloria mundi! ... Prihodnjo pomlad preidejo pa stavbne parcele vojaškega šaraja ob Dunajski cesti v last mestne občine. Ljubljana se širi! Ljubljana napreduje, — počasi, pa sigurno!

Plinovo (Aurovo) luč so do bile zadnja dva tedna ulice in trgi: Peternele, Čevljarske, Gosposke in Židovske, pa Turjaški trg. Uprav veličnostno razsvetljenje so zdaj: Marjini in Mestni trg pa Stritarjeve ulice. Ali bi se ne dal Františkanski most temu primerno z eno bločnico na sredi ali na obeh s štirimi plinovimi kandelabri razsvetliti, ne pa da brli na sredi stara električna žarnica! Videat plinarstvo ravnatelstvo!

Oskrbnovalna komisija c. kr. domobranskega pešpolka št. 27 v Ljubljani naznanja tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se vrši dne 30. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v njeni pisarni javna razprava glede oddaje snajenja volnenih predmetov ter snajenja in popravljanja perila za bolnike in bolnico za čas od 1. januarja do 31. decembra 1909. Razglas, ki obsega natančne pogoje in podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Avstrijski Lloyd razpisuje zalaganje svojih ladij z mesom začeniši s 1. januarjem. Mesarji, ki se za to zanimajo, in drugi liferantje, izvedo vse podrobnosti pri načelnstvu mesarske zadruge v Ljubljani.

Pivovarna Kosler v Sp. Šiški je mnogo delavcev odslovila. Večina teh delavcev je sedaj v največji bedi, brez zaslužka in brez podpore ter lakoti in mrazu izpostavljeni. Prosi se slavno občinstvo, da prisloži tem slovenskim revežem na pomoč, bodisi z milodari, ali pa da jim preskrbi službe. Znano je, da so ti reveži brez svoje krivde službo izgubili; mora se jih torej tudi prištevat k nedolžnim žrtvam septembrskih razmer. — Podpore naj se blagovolijo pošiljati upravništvu „Slov. Naroda“ ali pa odboru, ki sprejema darila za žrtve, seveda z izrečeno opombo, kaj je namenjeno za odpuščene delavce Koslerjeve pivovarne. Službe iščejo: 1. tov. paznik, 1. klepar, 2. kurjača, 2. sodarja, več kletarskih delavcev in delavk. Obvestila glede teh služb sprejema Ivan Tomazin, Sp. Šiška št. 179, bivši tovarniški paznik.

Umrli je v Predvorju pri Kranju 71letnik A. Anton Ekar, oče častnikarja gosp. Antona Ekarja. Pokopali so ga danes.

Razglednice s Simon Jenkovo podobo nameravajo izdati njegovi rojaki v Podrečah pri Mavčicah. Tudi spominska plošča se bo vzidala.

Za častnega občana so izvolili v Mirni ondotežni upokojenega nadučitelja Martina Grčarja.

Državna podpora. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo kmetijski podružnici v St. Janžu pri Krškem 1200 K državne podpore.

Lev na medveda so napravili te dni kočevski lovci. Srečali so res medveda in medvedko z dvema mladčima, a ustrelil je neki Kraus le enega mladčica, a za ostalih dveh kožo so potem popivali par dni po raznih gostilnah. V kočevskih gozdih je baje le še kakih 10 medvedov.

Vipavsko pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 22. novembra popoldan ob 4. v prostorih g. župana Petrovičiča veselico s petjem in igro. Igral se bode „Napoleonov samovar“.

Pasja steklina se letos na Kranjskem nekam epidemično širi, pa le — vsled nemarnosti ljudi, ki na svojo žival ne obračajo niti skrbni pozornosti pri hrani. Največ steklih psov priklati se s kmetov, kjer nima žival ne primerne hrane ne nadzorstva. Opozarjamo na to brezbriznost, okrajna glavarstva, zlasti zdaj po zimi ko se sestrada žival kaj rada klati okoli.

Odbor „Narodne čitalnice“ v Hrastniku je sklenil darovati v proslavo cesarjevega jubileja 5 K (več ne zmore) za Miklavžev večer Ciril Metodovemu vrtcu v Hrastniku. Ob enem je sklenil, da se „Čitalnica“ ne udeležijo običajne jubilejne slavnosti, ki jo priredijo hrastniško-trboveljska društva dne 1. decembra.

Deželnozbornske volitve na Štajerskem. Za kandidata v mestih in trgih dež. zbornskega volilnega okraja slovenjegraškega je od nemških nacionalcev postavljen marenberški župan Alojzij Langer,

ki mu že hajlajo po spodnještajerskih nemških listih.

Čeljski vedoved in — Slovenel. Piše se nam: Ob volilnem shodu, ki ga je sklical poslanec Markhl 11. novembra t. l. v celjskem „Deutsches Haus“, obregnil se je s govorniki dr. med. Juri Jesenko, podžupan celjski, ob nas Slovence, češ, da nasprotujemo celjskemu vodovodu ter da ne uvažujemo „die sanitären Segnungen dieser Institution“! Le malo počasi, gospod doktor! Mi Slovenci vemo povsem ceniti dobroto dobro urejene vodovoda, a odločno smo bili vedavo proti načinu financiranja te naprave ter proti temu, kako se je ta uprizarjala. Sicer pa bodemo „Segnungen“ šele videli, odnosno okušali. Dolej le vemo, da se je preliminar za to institucijo že izdatno prekoračil ter da so se, še predno smo okusili kapljice vode, že pojavile razne nedostatkosti, katerih odprava pa mnogo stane in katere nepravilnosti nas ne vajojajo z opravičeno bojznijo do te blažene „sanitarne“ instalacije. Plačati bodemo morali tudi mi Slovenci; potem imamo pa pravico, tudi reči katero vmes. Capito, g. sanitätsrat?!

Otroški vrtec v Gabrjih pri Celju se je, kakor se nam piše, 17. novembra t. l. po odredbi distriktnega zdravnikarja radi škrlatice tudi zatvoril.

Iz Ptuj se nam piše: Zabavni večer, katerega je priredila ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, je uspel jako sijajno. Vsaka točka se je z veliko spretnostjo dovršila. Obisk je bil prav lep, navdušenje veliko in prosta zabava nad vse živahna in vesela. Čisti dobiček znaša 90 K in se odpošlje vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda. K temu lepemu uspehu so nam poleg gospodičen veliko tudi pomagali gospodje, katerim vsem se tem potom odbor naše podružnice najiskrenejše zahvaljuje. Enako tudi vsem cenjenim udeležnikom, ki so pripomogli k lepemu dobičku. Ome niti moram tudi, da se je ta večer prodalo do 1000 narodnih kolkov.

Zabave v nemškem gledališču v Ptuj. V ptujskem nemškem gledališču v oblačilnici so nemškutarski 43letni brusač Krajnc, 18letni piskarski pomočnik Toplak in 22letni slikarski pomočnik Sadrawetz nekega Jakoba Dolinška po gotovem delu telesa, ki je sicer zakrit, namazali z železnim lakom v svojo zabavo. Orožno sodišče v Mariboru je pa videlo v tej zabavi prestopke zoper pravnost po § 516 kaz. zak. in obsodilo Krajncu na 6 tednov, Toplaku in Sadrawetzu pa vsakega na en mesec. Pravijo, če bi vse razne zabave po nemških gledaliških prišle pred sodišče, bi imelo to pogosto priliko uporabljati § 516. kaz. zak.

Ljubljanski inženir pod ključem. V Ptuj se zaprli nekega človeka, ki pravi, da je Karel Bartl in inženir iz Ljubljane. Napravil je preveč dolgov.

Smrtina nesreča Na progi med Poličanami in Slovensko Bistrico je padel iz tovrstnega vlaka nadspovednik Ivan Paok iz Maribora in obležal z razbito lobanjo mrtve.

Umrli je v St. Petru v Savinjski dolini dne 17. novembra, kakor se nam piše, ondodni veleposestnik Wolf v 47. letu svoje starosti. — Z njim se je porušil eden glavnih stebrov „nemštva“ v slovenski Savinjski dolini na Spod. Štajerju.

Ob izpiti za učiteljsko usposobljenost v Mariboru novembra meseca t. l. se je zgledilo 62 kandidatov in kandidatij. — Prvič so delale to pot, tako se nam piše, ta izpit absolutenje nemškega deželnega učiteljskega v Mariboru, ki je bilo, kakor znano, ustanovljeno v — pomembnevanje naše slovenske deoe.

Konec bojkota proti pivu na Štajerskem. „Domovina“ piše: Delavstvo, ki se je bilo uprlo proti samovoljnemu povišanju cen na pivo od strani bogatih pivovarjev in je 1. julija t. l. začelo podraženo pivo bojkotirati, je doseglo svoj cilj. Kartelirani pivovarji so spoznali, da so proti organiziranim konsumentom vendar le preslabi, zato so se začeli s socialnodemokratsko organizacijo pogajati. 11. t. m. je prišlo do sporazumljenja, vsled katerega bodo kartelirani pivovarji dajali onim konsumentnim društvom in tovarniškim pivarnam, ki tožijo pivo po navadnih cenah za ležak (Lagerbier) 30% in za marčno pivo po 20%, popusta, in sicer ako ti konsumi in pivarne tožijo te dve vrsti piva po najvišjih cenah od 38 v in 42 v za liter. Kartelirani pivovarji ne bodo nikakor več vplivali na cene piva, po katerih je bodo gostilničarji, konsumi in tovarniške pivarne nadalje tožile svojim gostom. Ta dogodek jasno priča, da je tudi za konsumente veličanske važnosti, ker jih varuje pred samovoljnimi in neutemeljenimi povišanjem cen raznih živil.

Nomen est omen. Znano je, da so Lahi in Lahoni v zadnjem času mnogo slovanskih krajevnih imen poitalijanzili, n. pr. Črna prest. — Dito

nero (sio!), Sežana: Cesiano, Postojna: Postumia, Škofja: Albaro. Lanušče: Nilino, Podgora (pri Gorici): Piedimonte, Klana: Catalana (sio!) i. dr. Te spake baramo v iredentarskih listih in celo istrski deželni odbor je toliko predren, da pošilja dopise v „Nilino“ itd. Tako je tudi obinski tajnik Marki, ki je bil poprej učitelj, prekrstil ime Veprinac v Apriano (latinski aper = mrjasec) in slavna „giunta“ se je kar zaljubila v to pristno florentinsko ime hrvaške vasi. Čuden slučaj je pa to, da se ime Apriano lahko tudi razlaga iz ital. „apri ano“ (apri = odpr, ano = zadnjica, After) in Marki je bil upo kojen (kot učitelj) ravno zaradi homoseksualnih pregreškov a la Eulenburg! Torej „nomen est omen“, bi se lahko reklo.

Ljubljanski igralci v Gorici. Iz Gorice: „Narodna Prosveta“ je pridobila ljubljanske igralce, da pridejo v Gorico, kjer prirede v nedeljo in ponedeljek, 22. in 23. t. m. predstavi. Predstavljalo se bo v nedeljo v „Trgovskem domu“ igrokaz „Maškerada“, v ponedeljek pa veseloigro „Nioba“.

Tržaška burja je v nedeljo razsajala, da je bilo groza. Imela je hitrost 97 km na uro. V luki je bilo mnogo ladij poškodovanih, ker jih je vihar metal semtertja, par se jih je pa odrgalo in jih je burja zanesla na široko morje, kjer so jih lovili z drugimi parniki. V pond. je v Trstu burja odnehala na 63 km hitrosti na uro, kar tudi še ni nobena dobrota od te naravne sile. V mestu tržaškem je več ljudi dobilo pri padcu vsled burje večje in manjše poškodbe. Tako se je 70letna Marija Hvala tako pobila na glavi, da je morala v bolnišnico. 40letni sodar Ivan Mervič si je pa zlomil nogo.

Ali more biti mladina dobra? V Trstu so našli na cesti 14letnega dečka, ki je ležal nezavesten in kot mrtve. Zdravnik je dognal, da se je fant napil opojnih pijač. Kaj naj postane iz takih otrok?

Zaradi hudodelstva proti pravosti so zaprli v Trstu 36letnega Julijana Vosicha. Pregrešil se je nad 10letno deklico.

Ravnatelj hrvaškega učiteljskega v Kestnu ima glagoliški spis iz 1. 1653. (v čakavskem narječju), v katerem beremo: „Jele i Bernardino, hčere pokojnoga Simona Purgara, renucioše (= sta poklonili cerkvi) pet debal uljik i s zemlom za uvice (= za večno) fratrom svetoga Gargura (= Gregorija) u Koprnu, da imajo govoriti (= brati) šest mis (= maš) svako lito za dušu pok. Simona, ki obli (= katero zavezo) uzemos mi obluževati mi i ki budu za nami u vike.“ Spodaj pa beremo podpis od druge roke iz 1. 1815: „Na 13. juna 1815. ove mise za Purgara bihu bačene, da se ne govore, pod Inocencom papom XIII., za (= ker) uljike pozeboše lita 1909 i tako mostir (= samostan) ne poteže (= vleči) ništar (= nič) niti se več (= več) mise govore.“ Ker so oljke pozeble (revicel!), se ne smejo več brati tiste maše zadušnice, ki so „obli za uvice“!!

Najhujaša grožnja. Ako dijaki med predavanjem ne mirujejo, jim rečejo profesorji po navadi tako le: „Če ne bo takoj tiho, začnem izpraševati“ (ali kaj slihega). A neki Franco Spintre, vulgo Spiontre, ki je bral namesto pouka navadno časnike ali pa drugače tratil dragoceni čas, je pa imel originalno grožnjo: „Če na bote mirn, bom pa razlagou!“ In to je zaleglo, ker so že poznali njegovo „tradiranje“.

Akademsko društvo slovenskih agronomov „Kras“ na Dunaju ima svoj 3. redni občni zbor zimskega tečaja dne 21. t. m. ob pol 8. zvečer v lokalih restavracije „Elisabethhof“ XVIII. Gentzg. 115 s običajnim spored m.

Odbor „Podpornega društva za slovenske vi. ohošolce v Pragi“ se je na občnem zboru dne 10. listopada 1908 za društveno leto 1908/09 sestavil tako le: Predsednik: o. kr. vladni svetnik Ivan Arh. o. in kr. ravnatelj zasebnih posestev Njegovega Veličanstva. Podpredsednik: dr. Bohuslav Franta, svetnik deželnega odbora. Blagajnik: dr. Šebesta, odvetnik in hišni posestnik. Tajnik za slovensko agendo: dr. Mihajlo Rostohar, pisatelj. Tajnik za češko agendo: Fran Herio, praktikant o. kr. vseučilišne knjižnice. Odborniki: dr. Ivan Žmavc, amanuens o. kr. vseučilišne knjižnice. Namestnika: dr. Karel Chodounsky, o. kr. profesor na češkem vseučilišču, in Vladimir J. Hrazsky, o. kr. profesor na češki tehniki. Revizorja: Jožef Valenta, nadinženir deželnega odbora, in dr. Peter Nesy, odvetnik. — Slovenci, spominjajte se „Podpornega društva“! Posebno gospodje, kateri so v Pragi studirali, med temi osobito oni, ki so bili podpirani od društva, agitujte za društvo, nabirajte za društvo prispevke in po možnosti sami prispevajte! . Letos

imamo v Pragi čez 150 slovenskih dijakov, med temi je mnogo podpore zelo potrebnih; zlasti pa je dijak, ker je izključeno, da bi si mogel kaj postrani zaslužiti, skoro popolnoma na društvo odkazan. Prispevke sprejema društveni blagajnik g. dr. Karel Šebasta, advokat a majitel domu. Praga II Spálená ul. č. 9.

Smrt slovenskega delavca v tujini. Pri grozni nesreči v Hammu na Vestfalskem se je ponesrečil tudi slovenski delavec Ivan Cepuder.

25letnice svojega umetniškega delovanja bo dne 21. t. m. praznoval zaslužni član hrvaškega deželnega gledališča v Zagrebu g. Jos. Anić. Sedanji jubilar je bil pred več leti režiser in igralec slovenskega gledališča v Ljubljani; užival je tupslošno simpatijo in ga je ljubljansko občinstvo ohranilo v najboljšem spominu.

Atentat z dinamitom. Dr. Horvat, odvetnik v Sidu na Hrvaškem, je dobil te dni anonimno pismo, v katerem se zahteva, da položi 10000 kron na gotovo mesto, sicer bo ubit. Horvat je sicer naznanil stvar orožnikom, ki so iskali ločilca, a ga niso našli. V četrtek se je pa odvetnikova družina vsled silnega poka zbudila iz spanja. Zločinec je položil na okno dinamitno patrono, ki se je razpočila. Banjen k sreči ni nihče.

Vsi „veleizdajalci“ štrajkajo. Kakor poroča „Srbobran“, so vsi oni, ki so zaprti v Zagrebu zaradi „veleizdaj“, začeli gladovalni štrajk, ker jih še zdaj niso zaslili.

Nevarnega tatua in vlomilca so prišli v Zagrebu v osebi Stanka Ahca, ki je izvršil večino vseh zadnje vlome v tem mestu.

Od 120 kron le en vinar. V Zagrebu je Ljilka Bartol ukradla nekemu natakarku 120 K in zbežala. Dobila je kmalu družbo z dvema potepinoma, s katerima se je dobro imela. Dobro so pili, jedli in tako dalje. Ko so jim policaji prišli na sled, sta „kavalirja“ zbežala, pri Ljilki so pa našli samo en vinar denarja. Zaprli so jo, zapro pa kajpada tudi onadva, ki imata vsekakor del ukradenega denarja.

Slovenci v Ameriki. Za jetiko je umrl v Jolietu, Ill. Martin Kočvar iz Metlike. — V domrtui zapor je obsojen Matija Stariha istotam, ker je umoril nekega gostilničarja. — V Eveleth, Minn. je utonila 16 mesečna hči Jožefa Praznika v škafo vode. — Na porodu je umrla istotam Marija Francelj. — V pretepu je bil v Newburgu smrtnonevarno ranjen Franc Mišič iz Randall, Ohio. Tepel se je zaradi prepira, kdo je plesal z lepšim dekletom. — Za jetiko je umrl v Clevelandu 30letni Ivan Sprohar doma iz Košane. V tovarni v Clevelandu je odrgalo po par prstov Ivanu Rudolfu in Rudolfu Perdanu. — V Clevelandu se je ustanovilo novo slovensko podjetje Potokar in Knaus, ki kakor poroča „Clev. Amerika“, izdeluje „pop, sodavodo in druge mehke pijače“. — V So. Brooklyn pri Clevelandu je neki Slovenec iznašel nove vrste kravate (samoveznice) iz usnja. Oblast v Washingtonu mu je čestitala na iznajdbi, ko je poslal za patent.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 1. nov. do 7. novembra 1908. Število novorojencev 17 (= 22 10/100), mrtvorojena 2, umrlih 20 (= 26 00/100), med njimi so umrli za jetiko 7 (2 tujca), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 12. Med njimi tujcev 10 (= 50 00/100), iz zavodov 15 (= 75 00/100). Za infekcijskimi boleznimi je obolelo, in sicer: za ošpicami 1, za škrlatco 7, za tifuzom 1, za vrtatco 1, za ušesom 8, za egiptovsko ošesno bolezen 6.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 1. poslovodja, 2. knjigovodja in korespondent, 2. skladiščarja, 11 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 1 blagajničarka, 3 prodajalke, 5 učencev. — Službe iščejo: 3 kontoristi, 2 knjigovodja, 23 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 10 kontoristinj, 8 blagajničark, 5 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majbni odškodnini.

Prvi „Kinematograf Pathé“ prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarne „Europe“ ima od danes do vštete petka sledeči spored: Sidonija pije naše vino. (Komično). Šport na vodi. (Zanimiv naravni posnetek). Hudobnež. (Zaloigra v 17. slikah). Oirkus v miniatiri. (Sanje otroka. Krasna projekcija v barvah.) Marijonete se zabajo. (Dolga komična projekcija.)

Divji lovec. Ko je danes zjutraj delavec Ivan Verbič iz Loga pri Bre-

zovici po Tržaški cesti nesel na prodaj dva divja sajca, se je tam službojuči policijski stražnik začel za močjo zanimati in prišel nato, da ima opraviti s divjim lovcom, katerega je potem povabil s seboj na magistrat, da se je dognala njegova identiteta. Moč se je v zagovoru kremenito zagalopiral. Pripovedoval je, da je oba sajca ustrelil nek neznan lovec in ko je ta nanj zavpil, se ga je lovec tako prestrašil, da je vrgel puško čez ramo ter popustivši divjačino zbežal, kar so ga nesle noge. Zajca je pa Verbič pobral, ker se mu jih je škoda zdelo, da bi bila tam zgnila. Preiskali so oba sajca in dognali, da nista bila ustreljena, marveč vjeta v zanjko. Zajca so konfiskovali, Verbič pa pride pred sodišče.

Tatvina. Včeraj ponoči je bilo v neki gostilni v Kolodvorskih ulicah delavcu Rudolfu Peganu ukradeno za 33 K obleke, 30 K vredna srebrna ura in njegova delavska knjižica. Njegovemu tovarišu Cirilu Kuratu pa je nepoklican gost odnesel dve žepni uri z veržicami in denarnico z 10 K. Stori loča še niso izsledili.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Slovencev, 20 Hrvatov in 25 Macedoncev. V Heb je šlo 45 Hrvatov, na Koroško se je odpeljalo pa 36 slovenskih tesačev.

Izgubljeno in najdeno. Šolski učenec Milan Potočar je našel srebrno žepno uro. — Najden je ljudskošolski učni načrt. Izgubiteljica ga dobi nazaj na osrednji policijski stražnici. — Gospa Františka Ostermanova je izgubila zlat uhan. — Gdč. Katarina Hribernikova je izgubila srebrno verižico. — Avguštna Zoričeva je izgubila zlat uhan. — Zasebnica g. Mira Zakrajškova je izgubila srebrno žensko uro. — Posestnik Jožef Mauo je izgubil šest kos (slamorenzic). — Stražnik Anton Švigelj je našel črn muf.

Zgubil se je bernhardinec s pasjo znamko litjske občine. Belorjav. eno leto star, sliši na ime Odor. Kdor kaj ve o tem psu, naj to naznani Ernestu Humru v Litiji.

Uradne vesti. Na kočevski gimnaziji se z II. semestrom 1908/09 odda mesto za klasično filologijo kot glavni predmet. Prošnje je vlagati do 10. dec 1908 pri dež. šolskem svetu za Kranjsko in Ljubljani. — Pri računskem oddelku fia. direkcije v Ljubljani je prosto mesto višjega račun. svetnika v VII., oz. rač. svetnika v VIII., ozir. računskega revidenta v IX., ozir. računskega člojčala v X. činov. razredu. Prošnje je vlagati v štirih tednih pri predsedstvu finančne direkcije v Ljubljani. — 28. novembra t. l. bo v uradnih prostorih okr. glavarstva v Kranju javna dražba lova krajevine občine Mavčiče. — Pri okr. sodišču v Črnomlju bo 9. januarja 1909 dražba posestva vlošč. šte. 74 kat. občne Predgrad, obstoječega iz hiše št. 25 v Predgradu in zemljiške parcele št. 771/7. Posestvo je ocenjeno na 12400 kron. Najmanjši ponudek znaša 6200 K, pod njim se ne prodaja. — K okr. sodišču na Vrhniki naj pridejo vsi tisti, ki jim gre kot upnikom kaka tirjatev do zapuščine po dne 20. sept. 1907 umrlem Simonu Pišterju iz Borovnice, zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne 28. nov. 1908 dop. ob 9. ali naj pa dtega časa vložijo svojo prošnjo.

Koncerti seksteta v kavarini „Avstrija“ se vrši vsak četrtek, ne v sredo, kakor je bilo zadnjič naznanjeno.

Drobne novice.

— **Sirašna ženska.** V Achdorfu pri Landshutu so zaprli neko Wimmer, ki je jemala otroke na hrano ter jih potem zastupljala. Zastupila je tudi 12 svojih otrok.

— **Tudi žrtve nepremišljene izjave nemškega cesarja.** Glavnega adjutanta nemškega cesarja grofa Hilsen-Haeselerja je zadela kap, ker je cesarju odkrito povedal, kako sodijo v častniških krogih o znani cesarjevi izjavi. Cesar se je namreč vsled tega hudo razkačil ter je obrnil grofu hrbet, kar je grofa tako užalo stilo, da ga je zadela kap. Splošno se je opazilo, da pri pogrebu cesar ni vodil grofice vdove, kakor je običajno, temuč kneginjo Fürstenberg. Pokojnikov brat, generalni intendant, je vsled dogodka demisioniral.

— **Roman v grofovski hiši.** Pri grofu Haroncourtu na Ogrskem je bil za vzgojitelja bivši pruski nadporočnik Karlsten, ki je sedaj pobegnil s starejšo grofovo hčerko preko Pragskega v Trst, od tam pa v Ameriko.

— **Zakaj so ameriški trusti bogati?** Ameriška vlada toži sodnokni trust za naknadno carino 3,624.120 dolarjev, ker je za toliko vsoto trust zadnja leta osleparil carinske urade.

— **Cesar je daroval za 42 avstrijskih rudarjev,** ki so ponesrečili v Radbotu pri Hammu, 10.000 K.

Izpred sodišča.

Deutsche Frauen aus vornehmen Stände.

Danes dopoldne je bila pred tujskim okrajnim sodiščem razprava o tožbi ljubljanskega župana Ivana Hribarja in Ivana Bajžlja proti Leopoldini Schwarz zaradi razžaljenja časti. Sodnik je bil sodni pristav Bulovec, zastopnik tožilca dr. Hribar, toženke pa dr. Ambrositsch. Obravnava se je začela je enkrat (21. oktobra) na zahtevo župana Hribarja, češ, da je Leopoldina Schwarz rekla 22. septembra: »Jetzt hat dieser verfluchte Bürgermeister mit seinen Demonstrationen erlebt, dass er aus dem Parla- mente hinausgeschmissen wird. Pri obravnavi je pa toženka rekla, da jo je Ivan Bajželj dotičnega dne narahulil z besedami: Ihr deutsche Hunde, wenn ihr nicht slovenisch sprecht, so werden wir euch erschla- gen. Dasi je bil Bajželj preje na zahtevo Leopoldine Schwarz zaradi teh besedi oproščene, ker se je po pri- kazu izkazalo, da jih ni izrekel, ven- dar je obtoženka še 21. oktobra ponov- lila svojo trditev. Zato jo je tožil- staj še Bajželj in o obeh tožbah je bila danes obravnava.

Ko se je prebral zapisnik zadnje razprave, je bila zaslišana obtožen- ka mati Marija, soproga upokoje- nega delovodje Južne železnice. Sko- nala, da ni povedala priča, zakaj je njen mož upokojen, ker smo prepri- čani, da bi bil za lahko službo, ki jo je imel pri železnici, pri svojih lepih možkih letih še vedno sposoben. Pri- ča je izjavila, da hoče »der Wahrheit Ehre geben«, in izpovedala:

22. septembra sem šla s hčerjo Beti domov. Pred oglom protestant- ske cerkve sem srečala svoji hčeri Poldi in Mici, ki sta prišli od doma. Obstale smo in Leopoldina mi je pri- povedovala, da je neki Fritzen pra- vil, da je dež. predsednik rekel žu- panu, naj ne bo protestnega shoda, ker pride do česa, župan pa da je re- gel, da ne pride do ničesar, da preva- žame odgovornost on. Nato smo šle narazen. Sla sem domov, dekleti pa so se čepasile. Ko sta se vrnili, sta po- vedali, da ju je Bajželj narahulil, naj slovenski govorita. Takrat, ko smo stale skupaj, sem videla v bližini Bajžlja, ki je šel mimo. Kaj je imel z dekletoma, vem le toliko, kolikor sta mi povedali sami. Beti je šla z menoj domov.

Marija Schwarz, 17letna se- stra toženke izpove:

Sla sem s sestro Leopoldino 22. septembra zvečer v mesto. Pri pro- testantski cerkvi nam je prišla na- proti mati in Beti. Obstale smo in tu je pripovedovala Leopoldina ma- teri, da se splošno govori, da je bil dež. predsednik proti protestnemu shodu, da pa je župan Hribar dejal, da ne pride do ničesar. Mati je šla z Beti domov, dočim sem šla jaz z Le- opoldino dalje v mesto. Koj ko je šla mati proč, pristopil je k nama Bajž- lj, ki je stal prej pri nekem dre- vesu. Takoj nam je rekel: Ihr deut- schen Hunde, wenn ihr nicht slove- nisch sprechen wollt, so werden wir euch erschlagen. Tudi pljuval je na- daju. S sestro sem šla dalje, da bi po- kliala stražnika, pa nisva nobenega dobili pred kavarno Evropa. Na vprašanje dr. Ambrositscha pravi, da Leopoldina ni rekla: Jetzt hat dieser verfluchte Bürgermeister er- lebt, dass sie ihm aus dem Parla- ment herausgeschmissen. To bi bila morala slišati na vsak način.

Beti Schwarz, 15letna sestra obtoženke, izpove kot mati.

Karel Mayer, 38letni poštni uradnik, pove: V gostilni pri »Figov- cu« je pravil Bajželj, da je imel pre- je rabuko na cesti, da je neka ženska govorila: »Jetzt hat der Hribar ge- ang mit seinen Demonstrationen« in da je pristavila, da je z Dunaja pri- slo poročilo, da je ali da bo vržen iz parlamenta.

Fran Štupica, 39letni, trgo- vec, izpove, da mu je Bajželj rekel na cesti pred »Figovcem«, da sta mu dve dekleti dejali, da bo Hribar iz parlamenta vržen. Ne ve, ali je re- kel, da sta dejali, da je to prišlo iz Dunaja ali od vlade. Bajželj je bil nekoliko razburjen in zdi se mi, da je rekel, da ga jezi, da kaj takega sliši. Pijan ni bil.

Adolfa Jonka izpoveda se pre- bere, ker ni imel časa priti k razpra- vi. Pred »Figovcem« mu je pokazal Bajželj dve dekleti, ki da sta nekaj rekli čez župana Hribarja.

Dr. Hribar je nato predlagal najstrožjo kazen obtoženke, ker je že brezobraznost prve vrste, da je še po oprostitvi Bajžlja trdila o tem, da je zabil one besede.

Dr. Ambrositsch je bil za oprostitev.

Razsodba se je glasila: Leopoldina Schwarz je kriva, da je 22. sep- tembra rabila besede: »Jetzt hat die- ser verfluchte Bürgermeister mit seinem Demonstrationen erlebt, dass er aus dem Parla mente hinausgeschmissen wird, es ist schon die

Nachricht davon von Wien da«, s čimer se je pregrešila zoper § 491. kaz. zak., in da je pred sodiščem pri obravnavi 21. oktobra obdolžila Bajžlja, da je dejal: »Ihr deutsche Hunde, wenn ihr nicht slovenisch sprechen wollt, werden wir euch erschlagen«, s čimer je zakrivila pre- grešek po § 487. kaz. zak. in se obsodi na 40 kron denarne globe, v slu- čaju neizterljivosti pa na 4 dni zapo- ra. Tudi se obsodi v povrnitev stro- škov tožbe.

Razlogi: Dokazano je, da je ob- toženka res izrekla omenjene besede, ki so bile izrečene na javnem prostoru. Zakrivila je obtoženka z njimi razžaljenje časti.

Dr. Ambrositsch se je pritožil zoper izrek o krivdi in kazni, dr. Hribar pa zaradi prenizko odmerje- ne kazni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ministrski svet.

Dunaj, 18. novembra. Včeraj zvečer je bil v ministrstvu notranjih del ministrski svet, ki so se ga ude- ležili vsi ministri. Seja je trajala dve uri. Sklenilo se je, da bosta imeli obe zbornici parlamenta 28. t. m. slavnostno sejo povodom cesarjeve- ga jubileja. Baron Bienenrath se od- pelje v petek v Pešto, da se posvetu- je z ogrsko vlado glede jubileja.

Poziv pod zastavo.

Dunaj, 18. novembra. »Frem- denblatt« piše, da so pri 15. vojnem korpu poklicani oziroma pridržani pod zastavo oni, ki se že sedaj naha- jajo v vojaški službi in katerih slu- žbovanje bi poteklo 31. decembra t. l., in vsi tisti, ki služijo sedaj kot nado- mestni rezervisti. Rezervisti, ki so letos že absolvirali oziroma vaje, se ne pokličejo pod zastavo.

Generali pehote.

Dunaj, 18. novembra. Odslej bo- do generalni majorji imeli naslov »general infanterijec«.

Črnogorski napad na avstrijske mornarje?

Dunaj, 18. novembra. Po Trstu in Pulju se širi vest, da so Črnogorci napadli 6 mornarjev z oklopnice »St. George«, ki so se vračali iz Kotora na ladjo. Vsi ti mornarji so bili baje težko ranjeni. Vojno ministrstvo iz- javlja, da nič ne ve o tem do- godku.

Povratak dr. Milovanovića.

Belgrad 18. novembra. (Posebna brzojavka »Slovenskega Naroda«.) Mi- nister zunanjih del dr. Milovanović se vrne v Belgrad šele prihodnji teden in ne, kakor se je prvotno mislilo, te dni. Potoval ne bo preko Dunaja, marveč čez Reko. To dokazuje, da je Srbija odbila poziv ministra barona Aehrenthala, da bi se direktno poga- jal z Avstro-Ogrsko glede Bosne. Srbija bo mirno čakala na rezultat evropske konference, ker ji je z a- gotovljeno, da se bo večina velesil z vso odločnostjo zavzele za srbske interese.

Misija dr. Milovanovića.

Berolin, 18. nov. Misija dr. Milo- vanovića baje v Rimu ni bila uspešna. Minister namerava baje takoj po po- vratku v Belgrad demisionirati. Takoj za njim baje odstopi tudi ves ka- binet.

Turčija ni zaprla meje proti Srbiji.

Belgrad, 18. novembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Vest, da bi bila Turčija zaprla mejo proti Srbiji, je tendenciozna laž. Odočujati med Srbijo in Turčijo so najintimnejši, zato je tudi takšna neprijateljska odredba napram Srbiji docela izklju- čena.

Poset turških poslancev in čast- nikov v Belgradu.

Belgrad, 18. novembra. (Pos. brz. »Slov. Nar.«) Takoj po otvoritvi turškega parlamenta obišče Belgrad okoli 20 turških poslancev in ravn- toliko častnikov.

Črnogorski odposlanec v Cari- gradu.

Carigrad 17. novembra. Briga- dir Vukotić se je napram uredniku laškega lista »La Turchia« izrazil, da je njegova misija v Belgradu veljala sklopljenju srbsko-črnogorske zveze, njegova misija v Carigradu pa je še veliko delikatnejše narave. Um- ljuvio je torej, da o tej misiji ne more ničesar natančnejšega povedati.

Sporazumjenje med Srbi in Mlado- turki.

Belgrad (Poseb. brz. »Sl. Nar.«) Pisatelj Branislav Nušić, ki se je kot delegat srbskega odbora narodne ob- rambe pogajal z mladoturškimi od- bori v Skoplju, Solunu, Bitolju in Carigradu o skupnem postopanju proti skupnemu sovražniku Avstriji, je pri svojem povratku v Belgrad našemu poročevalcu kategorično iz- javil, da se je med srbskim od- borom in Mladoturki doseglo popolno sporazumljenje.

Upor v Hercegovini?

Četinja 18. novembra. (Poseb. brz. »Slov. Naroda«.) V Bosni in Hercegovini je opaki v zadnjem času veliko vznemirjenje med na- rodin bati se je, da bukne vstaja. Vojna uprava je dala s orožništvom zastražiti hiše vseh uglednejših Srbov in mohamedancev. Avstrijska vojska gradi ob črnogorski meji po noči močne utrdbe in prevaža streljivo iz Mo- stara in Trebinja v Bilek in Grab. Posadka v Trebi- nju je pomnožena na 10.000 mož. Vsi gorski prelazi, kjer bi črnogorska vojska mogla prekorčiti mejo, so mini- rani.

Birokratizem na delu v Rusiji.

Petrograd 18. novembra. (Pos. brz. »Slov. Nar.«) Včeraj je bil v klubu »Mirnega obnovenja« velik shod, na katerem so razpravljali o bosanskem vprašanju. Na shodu so bili navzoči tudi srbski profesorji Pavlović, Košutić in Belić. Kot go- vorniki so nastopili vodja kadetov Pavel Miljukov, Aleksander Sto- lypin, brat ministrskega predse- dnika, in knez Trubeckoj. Vsi go- vorniki so naglašali, da vsa ruska javnost kategorično zahteva, da se Rusija z vso odločnostjo zavzame za zahteve Srbije in Črne gore glede Bosne in Hercegovine. Knez Tru- beckoj je ostro napadal bosansko upravo, kar je dalo navzočemu poli- ojskemu zastopniku povod, da je shod razustil. Knez Trubeckoj je prote- stiral proti razpustitvi shoda ter na- glašal, da bo slovanska vzajemnost ostala tako dolgo prazen fantom, dokler se bo v Rusiji branilo svobodno govoriti v slovanskem duhu. Da se ta sramota odstrani, da v slovanski Rusiji ni dovoljeno govoriti odkrito o slovanskih stvarih, je treba naj- prvo strmoglaviti zankirno, nesposobno germanofilsko birokratstvo.

Zatvoritev meje proti Srbiji?

Belgrad, 18. novembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Avstro-Ogrska na- merava zapreti mejo proti Srbiji. Srbskim ribičem je prepovedala vsako približanje avstro-ogr- ski savsko-donavski obali.

Bojkot avstrijskega blaga.

Belgrad, 18. novembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Srbski trgovci so sklenili, da ne bodo od novega leta naprej, naročali niti za en vinar av- strijskega blaga.

Pozor!

V spopolnitev gospodarstva osamosvojitve sklenil je podpisani »Združeni narodni odbor« napro- sitti oba slovanska dnevnika, da prinašata vsako soboto redni za- znamek, na katerem bodo nave- deni slovanski obrtniki in trgovci v Ljubljani in sicer samo ime, obrt in ulico, kjer izvršuje kdo to obrt ali trgovino. Ker imata oba lista z opustitvijo nemških ljub- ljanskih inseratov precej škode, in pa, da se omogoči vsem, tudi najevnejšim obrtnikom in trgo- cem priti potom listov v spomin občinstvu, določila sta oba lista za tako priobčitev imen prav majhen znesek, namreč za vsako ime in za vsako soboto le 50 h. To je v očigled velikemu uspehu tega zaznamka jako nizka cena. Z izdajo tega zaznamka se prične to soboto. Priglasila inseratov sprejemata upravnisti obeh listov eden za drugega od danes dalje. Slovenci, zganite se v svojo korist, ter tem načinom odškodujte oba lista za opustitev nemških ljub- ljanskih inseratov.

„Združeni narodni odbor.“

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: O priliki godovanja svojega svaka Mir- keta Fegica v Studencu je nabrala g. Pepea Intihar 10 K. — G. Ottilija Kam- bič je kaznovala gđ. Pepco Levstek za 1 K, ker je bila v prodajalni Ohler Ko., ki je seveda nemškutarska in radi tega Slovencem zelo priporočljiva. — G. Julija Svigelj v Rušah nabrala pri omizju nekaj gospodov 18 K. Gostje v gostilni g. Svi- geljina v Rušah 21 K. — G. Lojzika Roš v Hrastniku 2-10 K, katere so po 10 h zložili gostje v gostilni Roš iz hva- ležnosti, ker so smeli poslušati slavnega govornika g. »Korlica«. — Gosp. Anton Novak v Senožcah, nabral v ožji družbi ob priliki odhoda g. I. G. iz Senožč 5 K. — V gostilni Stergule v Begunjah je nabrala g. Mara Mohorčičeva o priliki otvoritve Kmetске posojilnice 12 K — Mosto venca na krsto nepozabljene so- rodnika Jakoba Dekleva darovali so so- rodniki in prijatelji 20 33 K. — G. Iv. Smrekar ml. v Mokronogu nabral na

samekem večeru gospice Mici Mejakove 2-33 K. Skupaj 76 96 K. — Srčna hvala! — Živeli!

Za obsojenca valed demon- stracij: G. B. Polák Konty na Šumavy 2 K. — Vesela družba v gostilni pri »Kovaču« v Zg. Šiški 5-80 K. — V gostilni Stergule v Begunjah so zložili rodoljubi 18 K. Skupaj 25-80 K. Srčna hvala!

Za žrtve 20. septembra: Gosp. dr. Kušar, odvetnik v Kranju 50 K iz civilne pravde Cof-Rozman. — Grünfeld nabral na lovu pri »Papa« v Kranju 2-10 kron. — G. Tončka dr. Prevčeva v Ko- stanjčevici nabrala 27 K, in sicer so da- rovale nasledne dame in gospodje: Ema Toporiš 5 K, pošiljateljica 5 K, Malči Kobau 1 K, Sonja Kalan 1 K, sodnik Toporiš 5 K, pristav Vrančič 3 K, Rado Jereb 3 K, Lud Jelčnik 3 K, ter dr. Bela Česar 2 K, skupaj 27 K. — G. Anton Debeve, posestnik perotninskega zavoda pod Rožnikom 5. Skupaj 84-10 K. Srčna hvala! — Živeli!

Zbirka prebivalcev mesta

Krške za ranjene žrtve. (Objavljeno v 6. izkazu »Združenega odbora« dne 5. oktobra 1908): Gosp. Rozalija Kunej, Videm 1 K, g. Anton Goslar 1 K, gđ. Ponikvar pri g. Kunej 50 h, g. Franc Giraldi, dimnikar 1 K, g. Strgar Jože 60 h, Barbič, postiljon 20 h, Bolejc Jer- ne, hlapec 20 h, Tomaž Wirgler, c. kr. živinozdravnik 2 K, Franc Gregorič, go- stilničar 4 K, rodbina dr. Romihova 20 kron, gđ. Pavšič, poš. eksped. 1 K, g. Janez Podpac, krojač 1 K, Franc Silovi- nac, brivec 2 K, gđ. Berta Silovinaec 1 K, gđ. Pavla Lirer 2 K, g. Jože Zhabar 1 K, Leopold Levstik 1 K, Franc Sovre, dijak 1 K, Mihael Krieger 2 K, gđ. Terezija Rumpret 2 K, rodbina Fr. Rumpretova 5 K, g. Lina Anžiček 2 K, g. Franc Perharc 1 K, Karel Fessler 2 K, Maks Kos, mizar 2 K, rodbina Tavčar- jeva 5 K, g. dr. Gallasch 10 K, Alojzij Hnt 2 K, Franc Žagar 2 K, gđ. Marija Hume 1 K, g. Karel Havelka 2 K, Ja- nez Sterle 1 K, Ivan Nep. Renier, župnik 50 K, rodbina Stancarjeva 5 K, trgovski sodniki trvdke Engelsberger 5 K, trg- sotrudniki trvdke Auman 3 K, g. Ivan Obrovnik redar 1 K, Viktor Auman, trg. 5 K, Matija Žitko 1 K, Avgust Kos 2 K, Ivan Kolesnik 1 K, Teodor Žnidarič 2 kroni, Anton in Amalija Jugovic 10 K, ga. Amalija Papež 4 K, g. Peter Vašel, redar 1 K, Ivan Grubič 1 K, Anton Poklin, trgovec 2 K, Ivan Jerman 3 K, ga. Frančiška Dolinšek 4 K, Marija Zener 2 K, g. Ivan Kadunc 1 K, Franc Roš- tober 2 K, Franc Vidmar, kaplan 3 K, Ivan Zazula 1 K, g. dr. Vilko Maurer 2 K, dr. Fran Vončina 2 K, Martin Sku- bic 1 K, Albert Levičnik 3 K, Ferdo Kobal 1 K, Ivan Radanovič 3 K, [Rupert Engelsberger 5 K, dr. Janko Hočvar 20 kron, Maks Zotter 2 K, Dragotina Pinterič, 1 K, gđ. Marija Puher 2 K, ga. Matilda Klemenčič 1 K, Elsa Stary 1 K, Jože Beguš 1 K, Franc Ivačič 1 K: Marija Vodopivec 1 K, Jožefina Hočvar 40 K, Slavko Kraker, učence III. razr. 40 h, gđ. Marica Perharc, 1 K, ga. Slava Scagnetti 2 K, g. Anton Šušteršič 5 K, učenci in učence IV. razr. ljudske šole 3-10 K, g. Južefa Rajh, služkinja 40 h, dr. Leonid Pitamic 1 K, Marija Pfeifer 4 K, Karel Schener 2 K, učence V. razr. 3 K, gđ. Jozefina Jerman 2 K. g. Flo- rian Rozman, 2 K, Ivan Magerl 2 K, Hedvika Zazula 2 K, dr. Jurij Pučko 20 kron, Jozefina Omerzu 1 K, gđ. Malči Rupert 2 K, g. Viktor Naglič 1 K, Ivan Vanič 5 K, Val. Forgiorini 1 K, Janko Starč 2 K, kapucinski samostan 3 K, Repič 2 K, Anton Jurček 3 K, rodbina Klobučar 2 K, pomočniki g. Klobučarja 1-40 K, Kurent in Gomzi dijaka 40 h, g. Ivan Rajar, živinozdravnik 3 K, Antonija Antobič 1 K, Jožefa Sotler 60 h, Viktor Kostanjevec 1 K, gđ. Ana Kozole, nata- karica pri g. Jermanu 60 h, gosp. Karel Hume, učitelj mešč. šole 1 K, rodbina Volavšek 16 K. Skupaj 372-40 K.

Narodno zdravilo. Tako se sine imeno- vat bolusti utešajoče, mislice in živce kre- pajoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri tganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena ste- klenci K 1-00. Po poštnem povzetju razpo- šilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJSKI, Tuhl- lauben 9. V zalogah po deželi je izrečno za- htevat MOLL-ov prepart, zaznamovan s varstveno znamko in podpisom. 2 35-16

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

znotra okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodoma 1 šaron. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin, specialiti- let, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dož. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Rosljova cesta št. 1

poleg neovzdržanega Fran Jožetovega

jubil. mesta. 25-41

Meteorološko poročilo.

18. nov. nad morjem 506, srednji vršni tlak 766,9 mm.

novem.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	9. zv.	745,3	-50 brezvetr.	oblačno	
18.	7. zj.	744,5	-35 sl. svzvh.		
	2 pop.	743,3	1-9 brezvetr.		

Srednja večerajšnja temperatura -80, norm. 3,2. Padavina v 24 urah 00 mm.

Zahvala.

4147

Ganjeni presrečnega sočutja med budo boleznijo in ob smrti našega nepozabnega in ljubljene soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Jakoba Dekleva

posostnika,

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vsa obina sožalja ki so nam došla in za veliko udeležbo pri pogrebu našo najpri- srčnejšo, zahvalo. Zahvaljujemo se pa še posebno č. g. župniku I. Skrlancu za tolažila umirajočemu in spremstvo k večnemu počitku, enako tudi g. nadučitelju Čenciču in gđ. učiteljici Kalin za spremstvo s šol- sko mladino, g. Spolaricu, vodju premogokopa za podaritev krasnega venca, vrlemu pevskemu zboru iz Barke za ganljivo petje ter vsem, kateri so nam karkoli lajšali veliko boleost ob prerani, bridki in nenado- mestljivi izgubi predragega nam pokojnika.

Vremski Britof, 17. nov. 1908.

Žalnoči ostali.

Sedlarskega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo Fran Engela v Kočevju. 4140

Gostilna

na deželi, blizu Ljubljane ob državni cesti, blizu kolodvora, lepo opravljena, s kegljiščem, vrtom in prustornim hlevom, se odda takoj. 4139-1

Več v uprav. »Slov. Naroda«.

Mirna stranka išče za februar termin v sredini mesta

stanovanje

z 2 sobama event. tudi brez kuhinje. Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravnistivo »Slov. Naroda«. 4125-1

Notarski kandidat

s prakso išče službe. Vstop po ne- vem letu.

Ponudbe pod šifro »Kandidat« na uprav. »Slov. Naroda«. 4148-1

Hiša

enonadstropna, z ograjenim vrtom in več stanovanji, se proda. Pri- pravna je tudi za obrtnike. Prosta lega ob Ljubljani, na Prulah št. 4, Ljubljana.

Pojasnila daje lastnica hiše ravnotam. 4143-1

Ženitna ponudba.

Poštena Slovenka, 22 let stara, zmožna tudi nemščine, trgovine vajena, ki je v trgovini že samostojno poslo- vala, z dobrimi izpričevali, mirnega značaja, domače vzgojena, bi se rada omožila z manjšim trgo- cem na Kranj- skem, Horoškem ali Štajerskem.

Resne ponudbe, če mogoče s sliko pod znamko »odkritosrčnost 22« na uprav. »Slov. Naroda«. 4146-1

Vsa 1443-31

parketska dela

prevzema ter da material

JOSIP PUH

Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno! Solidno!

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Inženir - hidrotekt

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice šte. 6. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

"SLAVIJA"

45-134

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseslovensko narodno upravo.

Vsa posla dajo:

Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah škode cenjuje takoj in najkvalitetneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občinske namene.

Slovenska trdka čevljev

domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK

čevljarski mojster

Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo v lastni delavnici.

3462-13

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

4121-2 L. Stros v Idriji.

Gostilna

s koncesijo Kramar v Ljubljani, Dolenjska cesta št. 5 se da v najem (zakup)

s dnem 1. februarja 1909 ali pa tudi takoj.

Poizvedbe v odvetniški pisarni dr. Frana Poček v Ljubljani, Stari trg šte. 30. 3960-4

Izjava.

4110-2

S tem izjavljam, da nima nihče pravice, na moje ime jemati kake potrebščine pri trgovcih ali pa zame kasirati denar, ako ni izrecno pooblaščen z mojim podpisom.

Peter Matelič

posesnik in lastnik zavoda za plakiranje in snajenje stanovanj.

kožuhovino podloženi

kratki sako, mestni in potni kožuhi po vsaki ceni kakor tudi konfekcijo za gospode, dame, dečke, deklice in otroke priporoča v največji izbiri

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5.

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN

urad in trgovec v Ljubljani.

I. Wanek

krznar in izdelovatelj čepic

3647-12

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 21

priporoča sl. občinstvu svojo bogato zalogo najfinjših kožuhov, klobukov, lastno izdelovanje čepic vseh vrst ter velika zaloga raznovrstnih kož. St. vojaštvo se opozarja na bogato izbiro kap in vseh drugih vojaških potrebščin.

Prevzema vsa v svojo stroko spadajoča popravila proti najnižji ceni ter kupuje kože divjačine po najvišjih dnevnih cenah.

Postrežba točna, cene solidne.

Velika izbira zadnje novosti, damskih in otroških klobukov.

1908 Sezija 1909

Najnovejše bluze

svilnate, batistne, čipkaste, volnate in iz modnega blaga, moderni pasovi, damski in otroški predpasniki, spodnja krila, ovratniki in kravate.

F. Just-Maschke

Ljubljana, Židovske ulice šte. 3. 2252-22

V najem se oddajo znani gostilniški prostori pri „Lizi“

s kegljiščem, hlevi in obširnimi dvoriščem v Gorici,

Kapucinska ulica št. 2.

V ravno tej hiši je oddati

več čednih stanovanj

z razgledom na ulico.

Vsi prostori hiše bodo v kratkem prenovljeni.

Stavba se pod ugodnimi pogoji tudi proda.

Podrobnosti se izvedo pri „Goriški ljudski posojilnici“ v Gorici, Gosposka ulica šte. 7.

4082-2

Avtorizirana plesna šola

v dverani hotela „pri Maliču“.

Usojam se Vašemu blagorodju javljati da sem zopet otvoril svojo plesno šolo in da se je pričel

specialni tečaj za gospode in gospodične

boljše slovenske družbe

vsak ponedeljek in petek ob 8. zvečer.

V kratkem novi ples moje kompozicije: „Sokolska“.

Preprosta in elegantna metoda, uvažanja v moderne plesove; francoske in ameriške novosti

Poslednji chic! Francoska četvorka, plesana s finimi originalnimi koreografskimi koraki.

Dajem posebne ure vsak čas dneva v svoji dvorani, ali pa tudi v privatnih hišah in družbah.

Informacije in vpisovanje vsak dan od 11.-12. dopoldne ter od 2.-4. popoldne v hotelu „pri Maliču“ I. nadstr. vrata št. 3.

Z vsem spoštovanjem

Giulio Morterra.

avtorizirani plesni učitelj.

3985-4

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :

le najfinjšega okusa

Jda Škof - Vanek

Pod Trančo.

Žalni klobuki vedno pripravljeni. Za o tudi venci s trakovi in razne cvetlice, doma izdelane.

3530-8

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

V Ljubljani 399-43

na Starem trgu št. 30

je vsaki dan

vsota noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in električni klavir.

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

MLEKARSKA ZVEZA

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 32

priporoča povodom bližajočih se praznikov

kuhano maslo

iz čajnega surovega masla,

surovo maslo in sir

domačega izdelka.

Pošilja se maslo najmanj po 5 kg, sir pa v celih hlebih po 10-30 kg težkih. Cena najnižja.

3881-7

10 ali 20 vinarjev

je za prijatelja glasbe majhen izdatek, za gostilničarja pa tisoči kron

temelj za blagostanje.

temelj za blagostanje.

V nobenem lokalu bi ne smelo manjkati

„Hupfeldovega“ instrumenta

ki so v vsakem pogledu vzvišeni nad vsakim drugim instrumentom. Ljudje dandanes z veseljem obiskujejo prostore, kjer imajo godbo, zato je nabava glasbila v dvojnem oziru priporočila vredna.

1. Direktni dohodek za godbo. Prospekti zastoni.

2. Narastek prometa in izkupička.

Šudvik Hupfeld d. d., Duna VI., Mariahilferstr. 517.

V Evropi največja tvornica klavirskih igralnih instrumentov.

47 prvih odlik. 750 delavcev.

3704-3

NOVOST!

Cigaretni papir in cigaretne stročnice

nedosežno izvrstne kakovosti.

Uprašanja naj se naslavljaajo na Ivana Bonača v Ljubljani.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije cesti šte. 11

Puc & Komp.

dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo. Lastne delavnice.

2825-28

Veletrgovina z železom

„Merkur“

3599 13

Peter Majdič v Celju

se priporoča cenjenim odjemalcem.

H. Suttner

urur in trgovec z zlatino in srebrnino

Mestni trg, nasproti rotovža Ljubljana Mestni trg, nasproti rotovža

priporoča

svojo veliko zalogo vseh prvih in najboljših vrst pravih švicarskih :: zlatih in srebrnih :: žepnih ur najboljših znanih Schaffhausen, Glashütte, Omega, Bilodes, Urania, Roskopf itd., zlatih in srebrnih verižic, obeskov, okraskov, zaponk, uhanov in prstanov z navadnimi in briljantnimi kamni; pristno srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov iz kina srebra.

Vedno največja izbira najnovejših salonskih ur, ter specialitete stenskih ur s kukavico, budilk in drugih.

Zahtevajte moj veliki cenik, ki ga tudi po pošti pošljem zastoj in poštne prosto. Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

3549 13

Zimske obleke, zimske suknje, kožuhi, (dolgi in kratki), salonske obleke, pelerine i. dr. za gospode in dečke v velikanski izbiri. Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.

Zaloga oblek A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

Pod Narodno kavarne.

858-77

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi k...

plošče od K 1-80 naprej priporoča

FR. P. ZAJEC, urar

2991 Ljubljana, Stari trg 26. 41

Ceno posteljno perje.

Kilogram sivega, puljenega 2 K, polbelega 2 80 K belega 4 K, prima kakor puh mehkega 6 K, veleprima puljenega, najboljšje vrste 8 K. Puh, siv 6 K, bel 10 K, prsni puh 12 K, od 5 kilogramov naprej franko.

Izgotavljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga) pernica, velikost 170x116 cm, z dvema zglavnikoma, 30x58 cm, zadostno napolnjeno z novim, ščiščenim in stanovitnim perjem, 16 K, napol puh 20 K, puh 24 K, pernica sama 12, 14, 16 K, zglavnik 3, 350, 4 K razpošlje po povzetju, zavoj zastoj od 10 K naprej franko.

3594-7

Maks Berger

eschenitz št. 225, Šumava, Češko.

Neugajajoče se zmenja ali denar vrne. Cenovniki zastoj in franko.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrirani katalog s preko 300 slikami vseh vrst nikljastih, srebrnih in zlatih ur, dalje vseh vrst solidne zlatine in srebrnine, glasbil jeklenega in usnjatega blaga, kadilnih priprav itd. po izvirnih tvorniških cenah

3705-11

Nikljasta ura remontoarka K 350
Sistem Roskopf pat. „4“
Švicarska izvirna Roskopf pat. „5“
Registr. Adler Roskopf nikljasta remontoarka na s. dro Goldnasta remontoarka s kolešjem „Luna“ in dvojnimi pokrovi Srebrna remont. s kolešjem „Gloria“ odprto Srebrna remontoarka z dvojnimi pokrovi 1250
Srebrna oklopna verižica z obročkom na vzmet, 15 gr teže 260
Ruska tulška nikljasta remontoarka s kolešjem „Luna“ K 1150, ura s kukavico K 850, budilnica K 290, kuhinjska ura K 300. Schwarzwaldska ura K 250.

Za vsako uro 3 leta pismenega jamstva. — Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure Ivan Konrad, c. kr. dvorni dobavitelj, Most št. 667, Češko.

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom

3529 In pletenlami. 8

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnihkov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik.

Dunajska c., v hiši gostilne „št. 6“.

Kavarna in restavracija

„Švicarija“

se priporoča cenj. občinstvu.

3890

Pozor! Slovenske dame! Pozor!

Elegantne klobuke

za dame in za otroke

2821 19 priporoča

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21

modna trgovina ter salon za damske klobuke.

.. .. Filialka v Kranju, Glavni trg.

* Slovenci Slovincem *

Zelo važno za trgovce in obrtnike

Ker imam še precejšnjo zalogo reklamnih koledarjev za leto 1909

in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, zahtevajte vzorce katere radevolje pošiljam na ogled.

Cene so brez konkurence tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati komad po 15 vin.

Vsem Slovincem se priporoča

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.

Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

3706-10

Slovenki! Slovenci!

Največja narodna KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani, Stari trg št. 28

priporoča 3927 5

krasne BLUZE v težki svili, volni in drugem modnem blagu

najnovejša modna krila, kostume, dežne plašče, otročje obleke, kratno opravo, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinejše otročje kapice, klobučke, plaščke, pariške modrce, nogavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fine zavrtnice, naramnice, ovrtnike, srajce in drugo perilo za gospode.

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi male režije brez konkurence.

Pozor!

Za jesensko in zimsko sezijo se opozarja na

manufakturno trgovino

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice — Singarjeve ulice

Ljubljana.

katera je že popolnoma založena

z najnovejšim blagom

za dame in gospode, ter drugimi zimskimi potrebščinami.

Cene najnižje!

3614-4